

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2015/16:17

Fredagen den 20 november

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor

Justitiedepartementet

**Information och samråd inför extra möte i Europeiska unionens råd
för rättsliga och inrikes frågor den 20 november 2015**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon, Anders Ygeman, som nu ansluter sig till mötet per telefon! Vi kan sätta igång direkt.

Anf. 2 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

God morgon! Jag vill inledningsvis be om ursäkt för att vi har skickat det skriftliga materialet så sent till er. Det beror på att vi har fått det så sent. Som tur är kommer ni att märka – och ni som har hunnit läsa det vet det – att det rör sig om kända frågor som vi har samtalat om många gånger tidigare, både i EU-nämnden och i utskottet. Det är också kända ståndpunkter, och vi har haft ett brett stöd i Sveriges riksdag under behandlingen.

Den första punkten är A-punktlistan, och där ber jag att få hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi har inga frågor på det. Jag tror att du kan gå rakt på slutsatserna.

Anf. 4 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Regeringen välkomnar rådsslutsatserna, som innehåller många viktiga steg framåt i arbetet. Rådsslutsatserna syftar till att påskynda arbetet i de insatser som annonserade i samband med uttalandet i Europeiska rådet den 12 februari i år och lyfter särskilt fram åtgärder inom sex områden: PNR, skjutvapen, stärkt gränskontroll, informationsutbyte, finansiering av terrorism och rättsliga åtgärder mot terrorism och våldsbejakande extremism.

Vi kan som sagt ställa oss bakom rådsslutsatserna i deras helhet. Eftersom jag utgår från att några av er inte har hunnit läsa förslaget till rådsslutsatser i dess helhet vill jag särskilt nämna några punkter.

Först till frågan om skjutvapen. Attentaten i Paris har än en gång visat hur förödande skjutvapen kan vara. Våra gemensamma ansträngningar för att minska tillgången till legala skjutvapen måste fortsätta. Regering-

en har med brett stöd i riksdagen aktivt drivit på i denna fråga och drivit på utvecklingen mot en bättre EU-reglering. I onsdags antog kommissionen en genomförandeförordning om minimiregler för deaktivering av skjutvapen, vilket är ett mycket bra första steg. Samma dag antog kommissionen också sitt förslag till reviderat förslag till EU:s vapendirektiv. Som ni ser av de papper som ni har fått innefattar det frågor som bland annat Moderaterna har drivit i riksdagen.

Så till frågan om gränskontroll. Som ni kanske hörde statsministern nämna på presskonferensen i går verkar regeringen för att personer i en gränskontroll ska matchas mot den biometriska informationen i passet. Det är det säkraste sättet att verifiera att en person faktiskt är den rättmätiga ägaren till det pass han eller hon försöker resa med. Eftersom svenska pass är svåra att förfälska är annars så kallade lookalike-missbruk det vanligaste sättet att missbruka ett svenskt pass. Vi behöver därför inte minst i kampen mot terrorismen införa ett verktyg för att komma åt detta missbruk. Om kontrollen av biometri ska bli effektiv räcker det dock inte med att vi i Sverige genomför den i de svenska gränskontrollerna, utan kontrollen måste ske vid alla Schengenländers yttre gräns. Jag är därför väldigt nöjd över att det svenska förslaget redan har fått gehör och i dagsläget tagits med i föreslagna rådsslutsatserna.

Anf. 5 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Ordförande! Vi tycker också att väldigt många av slutsatserna är kloka och bra. Jag har ett par medskick och ett par frågor.

Den första frågan gäller Frontexformuleringarna. Det står bland annat att Frontex ska ges ”access to relevant databases”. Jag undrar om statsrådet kan utveckla något vad det innebär mer konkret.

Sedan har jag en kunskapsfråga. Det refereras mycket till SIS II, men det har också varit en hel del problem med SIS II, har jag förstått. Är SIS II operationellt och funktionellt i dagsläget?

Det var några frågor. Så till ett par medskick.

Ett gäller att betona vikten av att förslagen ryms inom befintlig budgetram. Det nämns lite i slutet av slutsatserna. Vi vill betona det från vår sida.

Vi vill också betona att det är bra att förslaget om PNR innefattar också resor inom Europa.

När det gäller vapen vill vi bara trycka på att det är bra att frågan om deaktiverade vapen kommer upp. Men vi skulle önska något mer tydligt om spårbarheten av vapen, som vi har diskuterat mycket här tidigare. Sedan vill vi förstås trycka på att vi vill ha funktionella regler som garanterar att skjutvapen inte används för terrorism men samtidigt inte leder till onödiga, krångliga, byråkratiska regler på hemmaplan.

Anf. 6 TINA ACKETOFT (FP):

Jag instämmer också med Jessicas fråga om Frontex. Det som står här kanske mer öppnar för frågor än ger svar. Men det är inte läge just nu, inser också Folkpartiet, att på något sätt stoppa något. Däremot skulle vi vilja ha ett förtydligande om vad Frontex kommer att innebära.

Jag har några kunskapsfrågor vad gäller biometri och PNR. Det står att det ska gälla vid Schengenområdet gränser. Men som jag förstod det nu av inrikesministern är det också vid Sveriges gränskontroller som de två funktionerna ska föras in. Jag vill bara veta om det är så.

Sedan är det naturligtvis som vanligt. Vi är alla upphetsade och stressade och tycker att livet är ganska jobbigt just nu. Men det gäller att inte rusa iväg och nu införa olika saker som vi sedan får äta upp. Vi bör hela tiden beakta det vi faktiskt har varit nogsamma med tidigare, det vill säga den personliga integriteten, och hela tiden ställa den i förhållande till rikets säkerhet. Jag skulle vilja ha ett förtydligande från inrikesministern om det, även om jag är fullständigt övertygad om att han skriver under på detta.

Anf. 7 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redovisningen!

Generellt instämmer jag i vad Jessica och Tina har sagt tidigare. Jag tycker på det stora hela att vi från svensk sida kan ställa upp på de här slutsatserna.

Trots det har jag en generell frågeställning som jag gärna vill rikta till statsrådet, och det är hur statsrådet avser att värna de fri- och rättigheter som vi har i vår union och i vårt land. Det går nu i en riktning mot strängare regleringar, mer kontroller och inskränkningar av sådant som vi är vana vid att ha i vårt land och i Europeiska unionen. Finns det någon riktning åt andra hållet också? Avser statsrådet att över huvud taget nämna att vi också ska värna om de mänskliga fri- och rättigheterna?

När jag har sagt vill jag också rikta några specifika frågor. Den första handlar om punkt 4 d. Det gäller vem som ska besluta om extrainsatserna vid våra externa gränser när de anses behövas.

Nästa fråga handlar om punkt 7 e. Det gäller hur vi säkerställer att lagstiftning finns, så att det blir möjligt att samköra de databaser som vi har frekvent av och som säkert andra också har och om det i dag är lagligt att samköra databaser på det sätt som avses i punkt 7 e.

Anf. 8 CAROLINE SZYBER (KD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag vill också instämma med tidigare talare och lyfta upp en ny aspekt. Det gäller skrivningarna om vapen. Jag skulle vilja ha en konsekvensanalys av hur man tror att det påverkar. Vi har tidigare ibland haft lite erfarenhet av att kommissionen har lagt fram förslag som står i strid med både proportionalitetsprincipen och subsidiaritetsprincipen. Jag skulle vilja höra några kommentarer om vad ministern tror om det förslag som ligger på bordet i dag.

I stora delar välkomnar jag de slutsatser som nu ligger på bordet, och jag tror att det är viktigt att vi nu säkerställer bättre än tidigare gränskontroll vid yttre gräns inom EU.

Anf. 9 JENS HOLM (V):

Det är viktigt att vi agerar i detta svåra läge. Samtidigt vill jag instämma i det som har sagt av en del föregående talare, att det också är

viktigt att hålla huvudet lite kallt och inte rusa iväg och tro att mer övervakning rent generellt alltid är bra.

Vänsterpartiets utgångspunkt är att övervakning alltid ska vara selektiv, det vill säga rikta sig mot den misstänkta brottsligheten och inte vara generell. Man ska inte inkludera var och en. Då blir det också svårare att sälla i data, och framför allt känner människor att vi bygger upp ett övervakningssamhälle, och det terroristerna vill är kanske precis att vi alla ska gå omkring och vara rädda.

Därför vill jag ställa ett par frågor. Den första gäller PNR. Det kom en dom från EU-domstolen, den så kallade safe harbour-domen, i början av oktober. Den säger att det inte är förenligt med integritet och mänskliga rättigheter att föra över persondata till USA på ett sådant sätt som EU och USA har gjort tidigare. Jag förstår inte hur förslaget om att driva igenom PNR ska kunna genomföras på ett lagligt korrekt sätt utifrån den domen.

Jag skulle också vilja veta en sak. Det står under punkt 2 att det ska vara en tillräckligt lång period då data ska lagras. Hur lång ska den data-perioden vara enligt förslaget? Jag antar att det är samma förslag som har funnits tidigare, men det vore bra om ministern kunde svara på det och bringa lite klarhet i detta.

Jag har också en fråga angående samkörning av olika databaser som ska samarbeta med varandra. Det gäller till exempel punkt 6 c och även punkt 7 e, som Eskil Erlandsson tog upp. Är det förenligt med nuvarande europeisk lagstiftning, eller är det lagar som måste ändras?

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag vill själv ta upp PNR. Den mening som står här upphäver väl knappast tidigare rådsbeslut eller den svenska position som vi har haft, och dessutom återkommer vi till PNR-frågan den 3 och 4 december, så då får vi väl se den mer detaljerade rådpositionen. Jag väntar därför med att kommentera den frågan tills då.

Jag håller med mycket av det som har sagts. Man får inte agera i panik och vidta både ineffektiva och effektiva åtgärder utan måste se på rättigheterna. Det vore tacknämligt om ministern kunde påpeka det, för jag tycker att det resoneras alldeles för lite i det här dokumentet om just detta. Det står att vi ska försvara de värden vi bygger på. Men sedan säger man inte hur man tänker göra det, utan allt annat handlar om övervakning och kontroll. Det är bra om alla har den bakgrundssynen, att det är just för att försvara det här samhället som vi gör saker, och då måste man också göra det i sina åtgärder.

Det finns också en viss oro beträffande safe harbour, om man har information sharing. En del länder har mycket omfattande avtal med USA, och det finns en stor chans eller risk – hur man nu ser det – att data lämnas ut till USA, och då är det viktigt att man följer domstolens rekommendationer. Jag undrar om det finns något resonemang om dessa frågor i diskussionen.

Först var det Frontex. Förslag kommer i december. Då ska vi diskutera de frågorna närmare.

Frågan om safe harbour kommer upp igen på mötet den 3–4 december. Naturligtvis måste vi beakta domstolens utslag.

Jag vill inledningsvis också säga att regeringen har lagt fram en ny nationell strategi mot terrorism som vi fattade beslut om i augusti och som just nu ligger på riksdagens bord. Där går vi igenom hur vi ser på integritetsfrågorna, öppenhetsfrågorna och demokratifrågorna. Vi har alltså en stabil bas att stå på när vi nu ska ta ställning till de förslag som läggs fram inom Europeiska unionen. Det är självklart att vi står upp för de värdena nationellt såväl som internationellt.

Sedan var det en fråga om spårning och märkning. Det finns en sådan passus i kommissionens förslag. Jag tror att det till och med handlar om digital märkning i deras förslag. Men det förslaget är inte officiellt presenterat än, så vi kommer att ha gott om tid att sätta oss ned och analysera det förslaget både var för sig och tillsammans. Även om det är mycket glädjande att vi har fått stort gehör för de svenska ståndpunkterna finns det delar av förslaget som kan vara problematiska ur svensk synvinkel.

Sedan gäller det frågan om Schengengräns och biometri. Sverige har i dag lagstöd för att använda biometrisk information vid Sveriges yttre gräns. Det pågår försök med det på Arlanda flygplats. Men det är i en situation av fri rörlighet inte speciellt effektivt om de andra länderna inte kollar den biometrisk informationen, för då kan du använda en annan entry point till EU och sedan ändå ta dig till Sverige. Det är skälet till att det är så viktigt att vi i Schengenområdet börjar kontrollera biometri. Men vi ska också säga att det finns betydande brister i den reguljära passkontrollen vid Schengens yttre gräns. Det behövs slagningar mot Schengen Information System och Interpols Stolen and Lost Travel Documents.

När kan Frontex gripa in, och vem beslutar om detta? Medlemsstaterna kan begära det, och Frontex beslutar om det.

Sedan var det punkterna 6 c och 7 e, som Jens Holm och Eskil Erlandsson tog upp. Då ska jag poängtera att det inte handlar om samkörning utan om relevant uppdatering av data. Såvitt vi bedömer det är det i överensstämmelse med lagstiftningen, och inga lagar behöver ändras.

Caroline Szyber hade en fråga om vapen och proportionalitet. Jag får hänvisa till samma svar där. Det här har precis lagts fram av kommissionen. Det har inte lagts fram officiellt än. Vi kommer att ha god tid på oss att diskutera de delarna och bilda oss både egna och gemensamma uppfattningar.

Sedan har vi PNR. Jag delar Carl Schlyters slutsats. Vi kommer att återkomma till PNR. Jens konkreta fråga var: Hur långt är tillräckligt långt? Det är en svår fråga att besvara. Men vi har ståndpunkter som vi har kommit med till EU-nämnden och fått gehör för där. Den positionen kvarstår. Vi ska ligga betydligt närmare parlamentets ståndpunkt än den ursprungliga rådsståndpunkten.

Jag tror att jag med det har besvarat alla frågor. Ni får påminna mig om jag missade några.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag ser ett begränsat antal händer i luften, så ministern har nog lyckats hyfsat bra med det.

Anf. 13 JENS HOLM (V):

Det gäller frågan om PNR. Vi har ju avvikit när det gäller den förut. Den avvikande meningen ligger kvar. I synnerhet i ljuset av safe harbour- domen tycker jag att det är märkligt att man inte ens har en referens till den.

I övrigt vill jag säga att jag tycker att det är väldigt viktiga slutsatser. Det finns rätt mycket annat i slutsatserna som vi har väldigt starka synpunkter på. Men givet rådande läge och att det är otroligt viktigt att vi faktiskt agerar för att slå tillbaka de ondskefulla krafter som agerar så är det avvikande mening gällande PNR som gäller för vår del.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag har inte noterat någon annan avvikande mening. Därmed finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade standpunkt.

Tack så mycket, Anders Ygeman, och lycka till på mötet!

Anf. 15 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Tack så mycket! Tack för det starka stödet!

§ 2 Utrikes frågor – handel

Statssekreterare Oscar Stenström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
– handel den 7 maj 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor – handel den 27 november 2015

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statssekreterare Oscar Stenström välkommen till EU-nämnden. Vi börjar med att fråga om det finns någon muntlig återrapport, utöver den skriftliga, från mötet den 7 maj.

Anf. 17 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Jag vet inte exakt vad ni har fått skriftligt.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vi har fått den skriftliga återrapport som alltid delas ut fem dagar efter mötet. Där brukar det stå vad länderna har sagt.

Anf. 19 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Jag kan väl föredra det kortfattat. Det senaste rådsmötet för handelsministrarna ägde rum den 7 maj 2015 i Bryssel. Samtliga A-punkter godkändes. Jag kan ge en kortfattad redovisning av vad som sas på de olika dagordningspunkterna.

Den första punkten rörde förhandlingarna mellan USA och EU, alltså TTIP, och Malmström meddelade att ambitionen då och nu var att efter sommaren intensifiera förhandlingarna om politiskt svåra områden. Det skulle möjliggöras om den amerikanska kongressen godkände snabbspåret TPA, Trade Promotion Authority, vilket senare också skedde.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta – det är inte så att du behöver läsa upp någonting, utan det gäller mer om någonting hände som kanske inte var planerat, som var nytt eller som inte finns med i de skriftliga anteckningarna.

Anf. 21 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Det gjorde det inte.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Då så! Har vi några frågor?

Anf. 23 JENS HOLM (V):

Det står i anteckningarna att några medlemsstater föredrar ett TTIP utan ISDS. Jag undrar om statssekreteraren skulle kunna kommentera hur högt det trycket är, det vill säga hur många stater det handlar om. Det vore också intressant att höra om det är några betydande stater i sammanhanget.

Anf. 24 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Det är *en* stat som är tveksam, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Jag kommer inte att kommentera om det är en betydande stat eller inte – vi rangordnar inte – men det är en stat som hyser farhågor även om man inte är helt emot. Det är alltså endast en stat.

Anf. 25 JENS HOLM (V):

I papperen står det att det är ett par stater. Det ska alltså egentligen vara *en* medlemsstat?

Anf. 26 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Jag kommenterar det som gäller i dag och inte det som gällde vid mötet. Den senaste informationen jag har från handelskommissionären, information jag fick vid samtal i förrgår, är att det *en* stat.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Det är alltså den aktuella situationen. Det kanske är mer relevant, dessutom.

Vi tackar för återrapporten.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Rådets slutsatser om handel.

Anf. 28 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Ordförande! Då går vi in i presens. I oktober presenterade handelskommissionär Malmström en ny handelsstrategi, Trade for All, som kommer att ligga till grund för Junckerkommissionens handelspolitiska prioriteringar under innevarande mandatperiod. Strategin är indelad i fem kapitel och lägger stort fokus på ekonomisk tillväxt, skapande av nya arbetstillfällen och transparens.

Sverige verkade aktivt för att påverka kommissionen under framtagandet av strategin, genom samtal, rapporter och skriftliga inskick. Vi fick också bra gehör i EU för en fri och rättvis handelspolitik. Ett exempel är frihandelsförhandlingarna som kommer att inledas med Nya Zeeland och Australien och investeringsförhandlingarna med Hongkong och Taiwan. Vi anser att vi har fått bra gehör för hållbarhetsfrågor, exempelvis handel och utveckling, hållbart företagande, MR, etik och antikorruption. Det är numera betydande och framträdande i denna strategi.

Vidare ska dataflöden, tjänster, personrörlighet och digital handel liberaliseras och prioriteras i samtliga frihandelsförhandlingar, vilket också är viktigt för den svenska regeringen.

För att bli något mer teknisk välkomnar vi planerna på att ändra beräkningar av ursprungskumulation, det vill säga att en vara med ursprung i flera länder med vilka EU har handelsavtal ska beviljas tullåttnader. Ett exempel kan vara något nästan alla har på sig i dag, nämligen skjortor. De sys upp i olika länder och sätts sedan samman i ett land på slutet. Om man då har avtal med alla de länder skjortan har passerat gäller lättnaderna.

Därutöver behöver vi göra mer när det gäller de tekniska handelshindren, så att vi slipper ha olika tvättlappsinformation i olika delar av skjortan när vi köper den. Det är dock nästa fisk att klara av.

Vid möte i rådet för utrikes frågor om handel den 27 november kommer EU:s medlemsstater att anta rådsslutsatser som en falsk B-punkt baserad på kommissionens strategi. Jag tror att ni har det slutgiltiga utkastet till strategin framför er. Sverige har verkat för skrivningar som välkomnar huvuddragen i kommissionens handelsstrategi och begränsar protektionistiska krav.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Jag önskar er alla lycka till med att revidera EU:s tvättlappsdirektiv, eftersom det finns en rad undantag och annat som är rätt kul. Det är rekommenderad läsning; det är ganska kul direktiv. Titta på annexet så kommer ni att få ett litet skratt!

Anf. 30 JOHAN NISSINEN (SD):

Jag vill anmäla avvikande mening. Vi instämmer i det övergripande, men vi har svårt att se hur den europeiska planeringsterminen i sig och strukturfondsanvändningen leder till ökad handel. Varje medlemsstat måste ges utrymme att hitta sina lösningar på de eventuella omstrukturingsproblem ökad handel medför. EU är en samling länder med olika styrkor och olika svagheter i den internationella handeln, och att till exempel tillåta helt fria nationella regleringar av arbetstider inom EU är inget hinder mot en fri internationell handel.

Anf. 31 JENS HOLM (V):

Jag har några frågor. Det gäller punkterna 10, 11 och 12 i slutsatserna.

I punkt 10 står det till exempel att inga regeringar ska tvingas privatisera public service. Sedan står det i punkt 11 att man ska skydda investeringar och ha ett jämnt fält för alla investeringar, och så hänvisar man till TTIP. Med sådana formuleringar avgörs ju sådana här fall ändå i skiljedomsnämnder och den typen av domstolar. Det kan till exempel handla om att offentlig sektor står mot företagets intresse av att investera. Jag tycker därför att formuleringarna i punkt 11, som ett exempel, går extremt långt.

Det tycker jag att även formuleringarna i punkt 12 gör. Där tar man upp immaterialrätt och patent. Vi vet att detta är en väldigt känslig fråga särskilt i utvecklingsländer; de anser att den industrialiserade världen redan har ett informationsövertag som vi håller fast vid genom att skydda våra innovationer med patent. De har svårt att få tillgång till dem. Det finns den gamla diskussionen om mediciner, och jag skulle vilja veta vad den svenska regeringen anser om det. Anser man till exempel att det är bra att utvecklingsländer kan få kringgå patenträtten för att ta fram generiska mediciner?

Jag har ytterligare en fråga till statssekreteraren. I texten ser man att EU vill att i stort sett alla områden, känns det som, ska omfattas av handel. Då undrar jag om regeringens position är att det finns något område

som inte ska omfattas av ett framtida ambitiöst handelsavtal eller om allting är öppet att köpa och sälja.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Jag har också en fråga om punkt 12. När det gäller TPP-avtalet, som nu är färdigförhandlat, finns det bitar som faktiskt är ordagrant kopierade ur ACTA. Jag antar att det inte är den typen av redan avfärdade formuleringar som ska återinföras när man tänker på copyrightskydd och trade-mark. Det var nämligen formuleringar där som hotade även legal handel med generika. Jag hoppas alltså att den känsligheten finns och att man förstår att de problemen inte kan upprepas i framtiden. Det fanns alltså påverkan på laglig generisk handel mellan två- och tredjeländer som hade transit i EU. Jag hoppas att vi kan undvika den typen av problem igen.

Anf. 33 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Jag börjar bakifrån, helt enkelt. Nej, det är rätt som ordföranden säger – vi har ingen ambition att förbjuda laglig handel. Det är där vi också kommer åt generikaproblematiken. Det finns ju speciella regler just för hur man hanterar den problematik som Jens Holm tar upp. Det finns också avtal inom WTO-regelverket som har löst detta.

Nej, alla tjänster är inte uppe för handel. Det är vi själva som avgör vilka tjänster vi släpper ut. Om vi väljer att göra det i vårt land är vår hållning att inga andra ska diskrimineras. Då är det alltså öppet för den fria handeln, men det är vi själva som väljer om vi öppnar en offentlig tjänst.

Skillnaden mellan svensk tjänstehandel och europeisk tjänstehandel är att Sverige har få yrken och sektorer som är skyddade. I många andra länder lever på något sätt det gamla skråväsendet kvar i tjänstesektorn. Till exempel fönsterputsning är ett klassificerat yrke i många länder, vilket det inte är i Sverige. Du kan inte bli auktoriserad fönsterputsare i Sverige. När det finns klassificeringar i vissa EU-länder men inte i andra uppstår det problem. Hur ska man erkänna tjänster fram och tillbaka? Det är ett exempel. Det var svar när det gäller punkt 12.

När det gäller punkterna 10 och 11 är det inga fler åtaganden. Jag noterar att det anmälts en avvikande mening.

Anf. 34 JENS HOLM (V):

Jag anmäler också avvikande mening. Jag vet att frågan var uppe i utskottet i går, men jag tror inte att ledamöterna där fick läsa slutsatserna.

Vi anser att handelsstrategin går alldeles för långt och att det finns en helt uppenbar risk att viktiga politikområden, som miljöpolitik, konsumenträtt och arbetsrätt kommer att få stå tillbaka till förmån för företagens intresse av att fritt kunna investera och konkurrera.

Vi tycker att formuleringarna om patent- och immaterialrätt som tas upp här är synnerligen olyckliga.

Vi avvisar också TTIP så som det ser ut i dag. Det finns referenser här till TTIP, så det finns också med i vår kritik.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna och en oliklydande avvikande mening anmäld av Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Förberedelser inför Världshandelsorganisationens tionde ministerkonferens.

Anf. 36 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Ordförande! Detta är också en diskussionspunkt.

WTO:s tionde ministermöte äger rum i Nairobi, Kenya den 15–18 december. Senast riksdagen blev informerad om WTO var inför mötet i FAC – handel den 7 maj.

Sedan 2001 pågår förhandlingar i WTO inom ramen för den så kallade Doharundan. Viss förhoppning fanns tidigare om att Doharundan skulle få ett politiskt avslut vid WTO:s tionde ministermöte i Nairobi, MC 10, men detta är tyvärr inte längre möjligt.

I stället diskuteras det vi kallar ett Nairobipaket. Det kommer förhoppningsvis att innehålla tre delar. Del ett är en utfasning av alla former av exportstöd på jordbruksområdet. EU och Brasilien lade i förra veckan fram ett konstruktivt kompromissförslag som förhoppningsvis kan föra förhandlingarna framåt. Det två är ökat marknadstillträde för de fattiga länderna i världen, och del tre är ökad transparens för regler som påverkar handeln.

Dessutom ska en framåtblickande ministerdeklaration tas fram till MC 10 som beskriver hur WTO-förhandlingarna ska ske efter Nairobi-mötet.

Vid ministermötet i Nairobi kommer WTO även att välkomna tre nya medlemmar, Kazakstan, Liberia och Afghanistan. Låt oss ta tillfället i akt och notera att den tidigare svenske ambassadören Joakim Reiter, som också var enhetschef på vår enhet för internationell handel och som numera är Deputy Secretary-General of Unctad, har lett arbetet med att få in Liberia. Han ska ha stort beröm för att så också kommer att ske om några veckor.

Regeringen avser också att vid rådsmötet uttala ett starkt stöd för att man ska komma överens om ett Nairobipaket med meningsfulla resultat, särskilt för de minst utvecklade länderna, och en ministerdeklaration som tydligt anger en väg som kan föra förhandlingarna framåt efter Nairobi. Det är viktigt att kunna värna WTO:s kraft och trovärdighet som förhandlingsforum.

Regeringen bedömer att ett uppdaterat informationsteknikavtal, ITA, kan antas vid ministermötet i Nairobi och ett uppdaterat avtal om tullfrihet på miljövaror. När det gäller informationsavtalet är det av speciell vikt eftersom vi har stora svenska intressen och att det i sig står för 7 procent av världshandeln.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för ståndpunkten och påminnelsen om värdet av att exportera kompetenta svenska tjänstemän.

Anf. 38 JENS HOLM (V):

I WTO-förhandlingar blir det ofta konflikt mellan nord och syd, mellan rika länder och utvecklingsländer. På WTO för drygt ett år sedan var det en dispyt med Indien som ville lagerhålla livsmedel, något som bland annat EU ansåg stred mot fri handel. Indien ville lagerhålla och subventionera livsmedel för att kunna föda sin befolkning.

Kan statssekreteraren säga om några liknande konflikter är under uppsegling, särskilt inom jordbruks- och livsmedelsområdet? Eller är det lugnare denna gång?

Anf. 39 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Ordförande! Jordbruk är alltid en het potatis i WTO-förhandlingar. Det är där det stannar.

Jordbrukssubventionerna kommer kanske att behandlas efter Nairobi-mötet. Den stora frågan i Nairobi blir exportsubventionerna, och frågan hur snabbt dessa exportsubventionerna ska fasas ut. Jag tror att det blir den stora frågan i Nairobi.

Den stora tvisten handlar om hur man ska se på hela förhandlingsrundan och det paket man har förhandlat om sedan 2001. Eftersom det inte har rönt så stor framgång har inte minst >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< deklarerat att man inte vill göra några som helst referenser till det vi har förhandlat om men inte kommit fram till, utan man vill börja om från början. EU och många länder med oss säger dock att det är för viktigt för att släppa. På ett sätt är det helt klart att vi behöver en nystart eftersom vi inte har kommit ända fram.

Anf. 40 JENS HOLM (V):

Jag ser en risk för att EU håller på att gå tillbaka till ett gammalt system med exportsubventioner och annat. I dagsläget finns det inte, och det är bra. Men givet mjölkkras och andra jordbrukskriser talas det om att stödköpa, och då byggs stora överskott upp. Vad ska man göra med dem om man inte dumpar dem i andra länder? Finns den frågan med?

Anf. 41 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Absolut. EU har ett offensivt intresse eftersom EU har tagit bort sina exportsubventioner, och då vill vi att de andra länderna också ska göra det. På detta område försöker vi nå framgångar,>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Vi var mycket irriterade på att Indien inte höll vad man lovade på Bali. Det de gjorde med att lagerhålla livsmedel var handelsstörande, vilket har en effekt både på oss och, inte minst, på de absolut fattigaste länderna.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi går vidare till dagordningspunkt 5 om TTIP.

Anf. 43 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Vid FAC – handel den 27 november står TTIP som en informations- och diskussionspunkt. Senast riksdagen blev informerad om TTIP var

inför FAC – handel den 7 maj. Vidare hölls en hearing i riksdagen med kommissionär Malmström den 23 april i år.

Förhandlingarna har under det senaste halvåret gått in i en mer krävande substansorienterad fas. Vid elfte förhandlingsrundan i Miami den 19–23 oktober kunde viss framgång skönjas då parterna utväxlade nya tullbud.

Detta kommer förhoppningsvis att bana väg för en ökad förhandlingstakt. Målet är att parterna snart ska ha ett färdigt ramverk för avtal på plats. Detta ska i sin tur bana väg för att ta itu med de mer svårförhandlade frågorna om till exempel offentlig upphandling och vissa jordbruksrelaterade frågor.

Regeringen vill nå ett så ambitiöst resultat som möjligt för att stödja tillväxt och sysselsättning samtidigt som möjligheten att upprätthålla och förstärka skyddet för miljö, människors och djurs hälsa samt arbetstagares rättigheter bibehålls.

Det är även viktigt att tillägga att handelsrelationernas betydelse sträcker sig långt bortom de ekonomiska fördelarna. Handel främjar ett ömsesidigt samarbete, och TTIP liksom andra omfattande handelsavtal blir därmed en viktig del av utrikespolitiken i vid bemärkelse.

De senaste årens utveckling i vårt närområde har åter satt den transatlantiska intressegemenskapen i centrum för europeisk säkerhet. TTIP bidrar till att stärka den transatlantiska länken.

Gränsöverskridande frågor förutsätter gränsöverskridande lösningar. En konkret fråga som Sverige framgångsrikt drivit och som numera är en del av förhandlingarna är det stärkta samarbetet för att minska antibiotikaanvändning i djurproduktion i syfte att bekämpa antibiotikaresistens.

Genom samarbete mellan USA och EU för att minska onödig användning av antibiotika i djurproduktion hoppas vi att denna resistens kan stävjas och att mer långsiktiga lösningar kan hittas såväl regionalt som globalt. Här är Sverige en stormakt i sak. Jag ser positivt på att vi kommer att nå någon form av överenskommelse i denna fråga.

Kommissionen presenterade och offentliggjorde den 16 september ett förslag till utformning av investeringsskydd och en förändrad tvistlösningsmekanism. Förslaget har föregåtts av ett brett offentligt samråd och har mottagits väl av medlemsstaterna och Europaparlamentet. Det ligger i linje med regeringens positioner, och förslaget utgör en god grund för kommande förhandlingar med USA.

Förslaget bekräftar statens regleringsrätt för att uppnå legitima allmänna ändamål och inbegriper ett moderniserat system för tvistlösning i form av en investeringstribunal och en överprövningsinstans.

Kommissionen har diskuterat förslaget med medlemsstaterna och tagit fram en reviderad text som nyligen har offentliggjorts. Kommissionen har vidare, i enlighet med förhandlingsmandatet, förmedlat textförslaget till USA för att därigenom möjliggöra att förhandlingarna på området kan återupptas. Det är viktigt att EU kan gå framåt och även inkludera investeringsskyddet i de fortsatta TTIP-förhandlingarna.

Regeringen har verkat och kommer att fortsätta att verka för största möjliga offentliga insyn i förhandlingarna. Regeringen välkomnar kommissionens transparensinitiativ. Det innebär att EU:s förhandlingstexter

2015/16:17
20 november

publiceras på kommissionens hemsida, vilket skapar förutsättningar för en faktabaserad debatt.

Vidare kommer konsoliderade förhandlingstexter även att bli tillgängliga i medlemsstaternas huvudstäder, och nationella parlamentariker kommer att kunna ta del av texterna.

Öppenhet är central för att förhandlingarna ska kunna avslutas med gott resultat. Den aktiva och breda dialogen med fack, näringsliv och andra intressenter från det civila samhället ska självfallet fortsätta.

Anf. 44 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag tackar statssekreteraren för redovisningen. Jag instämmer i mycket av det statssekreteraren räknade upp som svenska ståndpunkter.

Min fråga rör tidtabellen. Amerikanerna går snart in i en primärvals-situation med valkampanjer och så vidare. Är bedömningen att detta avtal hinns med innan den stora kampen i USA börjar? Den brukar ju innebära att alla sådan här diskussioner och förhandlingar fördröjs eller avbryts.

Anf. 45 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Jag tackar statssekreteraren för föredragningen.

Det är viktigt att detta avtal kommer till stånd och att det är kvalitativt i alla sina delar.

Jag vill för Moderaternas räkning anmäla följande avvikande mening:

Det är viktigt att såväl enskilda stater som investerande företag ska känna trygghet i relationen med varandra. En väl fungerande mekanism för att lösa tvister är därför av ömsesidigt intresse och nytta för att investeringar över nationsgränserna ska fungera. Framför allt är denna trygghet viktigt för små och medelstora företags möjlighet att söka sig ut på en internationell marknad.

Den tvistlösningsmekanism, ISDS, som gäller i dag fungerar väl och kan förfinas ytterligare. Denna modell ifrågasattes inte av någon av parterna innan förhandlingen om TTIP inleddes. Inte heller finns det några synliggjorda exempel på fall där skiljedomstolarna lämnat för stort tolkningsutrymme eller där staters rätt att reglera undergrävts.

Överklagandemekanismen riskerar att såväl fördröja som försvaga hanteringen för parterna. Att inrätta en ny domstol för att driva ett fåtal ärenden årligen framstår som byråkratisk överkurs samtidigt som modellen att utse fasta domare i realiteten innebär en kompetensförsvagning jämfört med nuvarande ordning med ombud i skiljeförfarandet.

Dessutom kommer det med den fasta lista på domare som EU och USA föreslås komma överens om att bli risk för en politisering av valet av domare, vilket vore högst olyckligt.

Ett nytt komplicerat och politiserat system med en påklistrad tidsram i kombination med en begränsad ram av domare riskerar att bli såväl dyrare som av sämre kvalitet då kombination av kompetenser begränsas.

Konsekvenserna av en försvagad hantering av tvistlösningar blir ökade kostnader och förlorade intäkter i form av uteblivna investeringar.

Med anledning av detta anmäler vi därför avvikande mening avseende tvistlösningsmekanismen i förhandlingarna om TTIP mellan EU och USA.

2015/16:17
20 november

Anf. 46 JOHAN NISSINEN (SD):

Jag hänvisar till vår avvikande mening i näringsutskottet om ISDS och Naftamodellen i tisdags.

Anf. 47 ARON MODIG (KD):

Även jag vill kommentera investeringsskyddet och tvistlösningsmekanismen. Kristdemokraterna håller med om andemeningen i Moderaternas avvikande mening. Vi tycker dock att det är viktigt att vi kommer vidare i processen och får detta på plats och väljer därför att inte i formell mening backa upp den.

Vi står sålunda bakom regeringens ståndpunkt, och det är också denna hållning vi har i Europaparlamentet.

Anf. 48 TINA ACKETOFT (FP):

Jag kan nästan kopiera KD:s inlägg. Regeringens ställningstagande när det gäller TTIP har varit bra, och näringsministern har hela tiden drivit en tydlig och konsekvent linje.

Vi är införstådda med att den tvistlösningsmekanism som presenteras inte är den mest liberala och efterlängtrade, men utifrån de förutsättningar som vi vet att kommissionären har arbetat under ställer vi oss bakom regeringens ståndpunkt.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Då blir det inga arga samtal från Malmström till dig i dag.

Anf. 50 JENS HOLM (V):

Vi anser att Sverige ska verka för att EU ska lämna förhandlingarna om det här avtalet. Det är ett avtal som går alldeles för långt. Det så kallade investeringsskyddet är det yttersta exemplet på det. Men det finns mycket annat i avtalet som vi tycker klart visar att handel och investeringar överordnas möjligheten och rätten till en progressiv lagstiftning. De sakerna kommer att krocka med varandra. Då spelar det ingen roll hur många gånger handelskommissionären eller andra upprepar att vi ska ha rätt att ha en bra lagstiftning. Det kommer nämligen att avgöras i en skiljedomstol som vi inte har minsta inflytande över.

Jag vill hänvisa till den avvikande meningen som vi lämnade i näringsutskottet när detta var uppe där.

Jag har en konkret fråga också. Jag tänker på Volkswagens utsläppsfusk. I Europa görs vissa utsläppstester, och i Nordamerika görs andra. På vissa områden har USA hårdare krav än vi har i Europa. På andra områden har vi hårdare krav. Men hela vitsen med TTIP är att man bara ska testa på ett ställe. Sedan ska det vara okej inom hela TTIP-området. Då är det väl inte någon självklarhet att det är de bästa och mest stringenta testmetoderna som ska vinna och automatiskt vara gällande. De

sämsta kommer att jämföras med de bästa. Sedan vet vi inte alla vilka testmetoder som kommer att bli av i slutändan.

Jag skulle vilja veta mer om diskussionerna när det gäller risken för att vi får ännu sämre testmetoder och att de automatiskt kommer att gälla i hela området.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Jag har en kort fråga om det har kommit några reaktioner på förslaget till hållbarhetskapitel. Hur mottogs det?

Var ligger majoriteterna för en positiv respektive negativ lista för marknadstillträden?

Anf. 52 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Ledamot Erlandsson! När det gäller tidtabell är det klart att det är pressat. Men vi ser positivt på att vi har klarat av våra frågor, till exempel ISDS, att vi enas i Europa och överlämnar detta. Vi tror att det vid nästa tillfälle, som är i februari, kommer att finnas konkreta möjligheter för att gå in på våra frågor som, regelförenklningar och även offentlig upphandling, som är en av de stora frågorna som finns kvar.

Det hänger dock intimt ihop med vad som har skett i Asien och TPP-förhandlingarna. Där har det rört på sig snabbare än många bedömare trott. Det är ett avtal som är politiskt klart.

Både TPP och TTIP är föremål för TPA. Det finns alltså fortfarande god chans, även om det kommer att bli tufft. Vår bedömning är att i den takt som EU-kommissionen arbetar i dag finns det god möjlighet att uppnå det som också är den svenska regeringens ambition, nämligen ett brett och omfattande avtal.

Vi ska också vara medvetna om att ifall vi inte lyckas med det och ändå vill driva igenom ett avtal kommer vår linje att förlora. Då kommer det inte att bli så brett och så omfattande. Då når vi inte så pass långt fram att vi klarar av såväl ett bra marknadstillträde, tillväxt i vår ekonomi som ett skydd – som Jens Holm talar om när det gäller att hitta regler som inte ska sänkas utan stärkas. Det är alltså tufft. Men det finns en möjlighet.

När det gäller ISDS är det på sättet att om vi inte hade lyckats hitta en god kompromiss hade det inte blivit något TTIP. Då hade det inte funnits folkligt stöd, vare sig i Sveriges riksdag eller i Europaparlamentet för den delen.

Jag och den svenska regeringen är mycket glada för det arbete som kommissionär Malmström har gjort, nämligen hittat en bra kompromiss, en avvägning. Det är vad tvistlösningen är. Det är en god kompromiss mellan det marknaden kräver i form av sunda, förutsägbara investeringsregler och det ni som lagstiftare och vi som regering behöver för att säkra att vi har rätten att reglera.

Den som verkligen vill få ett avslut, till exempel jag och Eskil Erlandsson, är alltså ytterst mån om att vi också kan få fram ett ISDS-förslag.

I fråga om den farhåga som Moderaterna för fram är den högst relevant och har beaktats. En viktig del, vilket jag också redogjorde för i

näringsutskottet, är den tid det tar för företag att driva tvister. Med dagens modell ger traditionell ISDS tre till fyra år, och överprövning ger två år. Det ger upp till sex års tid innan en tvist löses. Med de fasta tidtabeller som dagens förslag från kommissionen anger är det en process, inklusive överprövning, som ger två till maximalt tre år. Det kan alltså i sämsta fall bli en halvering, kanske till och med bättre. Det, ledamöter, tror jag är av stor vikt, inte minst för små och medelstora företag som har lägre uthållighet om de skulle råka ut för den sortens tvist.

Jag tackar för instämmandet från Kristdemokraterna och Folkpartiet. Vi anser att det här är den mest konstruktiva vägen för att nå ett TTIP-avtal inom den här tidsperioden.

I fråga om Jens Holms inlägg står det här absolut inte i konflikt med lagstiftningen. Grunden i kommissionens förslag är rätten för er och Europaparlamentet att lagstifta. Men man vill hitta en fair compensation i de fall en investering har gjorts och saker och ting omkullkastats. Domstolen prövar inte de beslut som ni har tagit. Den prövar de ekonomiska konsekvenserna av exempelvis uteblivna vinster. Det har vi exempel på i vårt eget land när vi har lagt ned olika kraftanläggningar och kompenserat företag. Det är dessutom riggat i vår egen grundlag, i regeringsformen. Om det ska ändras i Sverige behöver det ändras inte bara i ISDS utan även i den svenska grundlagen.

När det gäller fusk är det en bra point. Men jag tror att det är precis tvärtom. Det handlar inte om att vi ska testa en gång utan om att vi ska erkänna varandras tester. På det området är jag säker på att det inte kommer att bli den sämsta testmetoden utan snarare ett race uppåt. Det är precis det vi ser inom antibiotikaområdet. Det kräver vi politiker; det kräver också allmänheten.

När det gäller hållbarhetskapitlet har vi överlämnat det under förra rundan. USA kommer att utveckla en egen text inför kommande rundor. Jag kan säga att den svenska regeringen kommer att titta lite extra noga på detta. Vi har redan påbörjat en process tillsammans med de fackliga kamraterna om detta. Den inleddes i går.

När det gäller positiv och negativ lista lämnar jag över till Robert som är insatt i saken.

Anf. 53 Departementssekreterare ROBERT LEIJON:

Vad gäller positiv och negativ lista kommer det med största sannolikhet att bli en hybridlista. Det är också den linjen Sverige driver, en positiv listning för marknadsinträde och en negativ listning för undantag vad gäller likabehandling.

Det är ungefär där vi ser var vi kommer att landa med USA.

Anf. 54 JENS HOLM (V):

Vad jag har sett angående hållbarhetskapitlet, som Carl Schlyter ställde en fråga om, har miljörelserna i både USA och Europa varit mycket kritiska. Jag tycker inte riktigt att ni svarade på frågan om reaktionerna på hållbarhetskapitlet.

Vad gäller tester är min poäng att ifall man erkänner testerna och det finns tester som är mycket sämre på vissa områden finns det då inte risk

för att företagen söker sig till de minst rigorösa testerna som kanske går snabbare och är billigare att utföra och att det blir en press nedåt? Hur undviker man den konsekvensen?

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

För att inte förlänga den diskussionen var min fråga om inte förslaget till globalt testande som planeras till 2017 kanske till och med blir klart innan TTIP är implementerat. Det kanske är en akademisk fråga. Men jag låter statssekreteraren svara ändå.

Anf. 56 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Ordförande! Vi har inte nåtts av några stora reaktioner på att hållbarhetskapitlet skulle vara av dålig kvalitet, snarare tvärtom. Att det över huvud taget finns med i avtalet och på en ambitiös nivå har mottagits väl. Men vi är ändå intresserade av att se om det finns något mer som man kan skruva på. Vi välkomnar alltså åsikter om detta.

Jag tror inte att det blir ett race to the bottom när det gäller att söka den snabbaste eller fulaste testmetoden utan precis tvärtom, inte minst i ljuset av Volkswagenskandalen. Det absolut viktigaste är att det i avtalet garanteras av båda parter att det inte handlar om att sänka standarderna. Det är mot standarder som testerna ska ge svar.

Vi har en speciell regleringskommitté som tittar just på vilken typ av tester regelsamarbetet skulle gälla. Det här är inte en one-shot. Tanken är att det ska borga för ett samarbete så att man successivt ökar kunskapen och kompetensen inom de olika områdena.

Inte minst på miljöområdet lär vi oss saker hela tiden. Vi kan aldrig räkna med att det vi kommer fram till i det här avtalet är det som kommer att gälla för alltid. Vi som har en progressiv syn på att vi hela tiden ska bli bättre inom miljö- och energiområdet måste se till att hitta ett forum för det vi är duktiga på. Inom till exempel antibiotikaområdet kan vi överföra vår kompetens: vad gjorde vi på 70- och 80-talen som ledde till att vi blev fria från antibiotika, och hur testade vi det. Det är den kunskapen vi ska sprida över världen.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Moderaterna, en oliklydande avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna och en oliklydande avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Förhandlingar mellan EU och Mercosur.

Anf. 58 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Ordförande! Punkten är uppe för information och diskussioner på FAC nästa fredag. Aktiviteten i förhandlingarna mellan EU och Mercosur om ett associeringsavtal inklusive frihandel har ökat den senaste tiden. Nu finns det ett politiskt momentum för utbyte av tullbud. När president Dilma Rousseff var i Sverige för några veckor sedan under-

strök hon att Mercosur är berett att gå vidare och presentera ett bud till EU.

2015/16:17
20 november

Sverige kommer i EU-kretsen att fortsätta verka för att ett tullbud ska kunna utbytas och för att handelsförhandlingar slutförs så snart som möjligt. Det finns en splittrad inställning bland EU:s medlemsstater till ett avtal med Mercosur. Det bygger framför allt på den misstro som finns mot att Mercosur kan lämna ett bud på en relevant nivå.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Förhandlingar mellan EU och Asien.

Anf. 60 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Ordförande! Det är en informationspunkt om läget i pågående och planerade förhandlingar om frihandelsavtal med länder i Asien.

Det är viktigt för regeringen att förhandlingarna med Japan påskyndas och slutförs under 2016. Regeringen förespråkar en aktiv och ambitiös frihandelsagenda mot länder i Asien. Sverige stöder inledande av frihandelsförhandlingar med Filippinerna, Australien och Nya Zeeland.

Jag kan också påminna om att Vietnam är färdigförhandlat politiskt. Förhandlingarna med Indien och Malaysia har avstannat. Och förhandlingarna med Thailand ligger sedan länge på is, beroende på den rådande politiska situationen.

Så ser läget ut.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Du sa att det är en informationspunkt. Förväntar man sig någon diskussion också?

Anf. 62 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Vi tror att det kommer att bero på hur mycket tid som kommer att finnas när vi har kommit till den dagordningspunkten. Jag ser framför mig att det blir en större diskussion om Nairobi och TTIP.

Det absolut viktigaste för den svenska regeringen är självfallet att slutförhandla avtalet med Japan, vilket i så fall kommer att framföras med emfas.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi går vidare till Övriga frågor. Vill statssekreteraren nämna något om dessa?

Anf. 64 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Om det inte finns några frågor kan vi lämna det.

Det handlar om EU, Ukraina och Ryssland. Och det sista är en lunchdiskussion om handelsrelaterade aspekter angående Kina, som det kan finnas frågor om.

Anf. 65 HANS ROTHENBERG (M):

Avseende diskussionen om Kina är det ett av de länder där det är allra viktigast att föra fram vikten av mänskliga rättigheter och en rättvis handel. Finns det planer på att Sverige ska ta upp mänskliga rättigheter och rättvis handel i lunchdiskussionen, som en del av EU:s förhållningssätt?

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Nu är vi är alltså inne på dagordningspunkt 9, Kina.

Anf. 67 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Ordförande! I den mån vi hinner diskutera det kommer vi självfallet att ta upp mänskliga rättigheter. Det gör vi alltid i samband med handelsdiskussioner när det gäller Kina och den typen av länder. Det spelar naturligtvis en avgörande roll.

Kina ska inte på lång sikt kunna skaffa sig konkurrensfördelar genom att producera på ett sätt som inte är hållbart, vare sig socialt, ekonomiskt eller miljömässigt.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning på punkt 9 och att om någonting yttras under punkt 8 finns det stöd även för det som är redovisat.

Jag tackar statssekreteraren och övriga medarbetare.

§ 3 Transport, telekommunikation och energi

Statsrådet Ibrahim Baylan

Återrapport från möte i Europeiska unions råd för transport, telekommunikation och energi den 8 juni 2015

Återrapport från informellt ministermöte den 23 september 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 26 november 2015

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar energiminister Ibrahim Baylan för att han kunde komma hit med så kort varsel eftersom vi fortfarande ligger före i tidtabellen.

Jag undrar först om det finns någon muntlig återrapport utöver den skriftliga rapporten från mötena den 8 juni och den 23 september.

Anf. 70 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Jag har ju rapporterat skriftligt, så jag tänkte inte gå igenom det. Men om det finns några frågor är jag naturligtvis beredd att svara på dem.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 4 om förordningen om energieffektivitetsmärkning.

Anf. 72 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

På TTE-rådets möte den 26 november har vi tre ordinarie dagordningspunkter. Det handlar om förslag till reviderad lagstiftning om energimärkning som vi nu ska gå igenom. Vidare handlar det om energimarknadsdesign och om en styrning för energiunionen.

Det är första gången som nämnden hanterar de här frågorna. Däremot hade vi en överläggning med näringsutskottet i början av hösten då regeringen fick stöd för sin linje i samtliga dessa frågor.

Kommissionens förslag om energimärkning handlar om att man vill återgå till en A till G skalan som periodvis justeras om och när så behövs. I dagens märkning, som ni väl säkert känner till, tillåts upp till A+++, det vill säga tre plus efter ett A, något som enligt min mening skapar en ganska stor otydlighet därför att man i dag inte riktigt vet vad alla dessa plus innebär.

För att underlätta marknadskontrollen i hela EU föreslår kommissionen därtill att det upprättas en produktdatabas där leverantörerna blir skyldiga att lägga in information om de produkter som man vill sälja inom Europeiska unionen.

I övrigt innehåller förslaget en rad skrivningar som ska bidra till ett mer enhetligt genomförande i Europeiska unionen, exempelvis ändras den rättsliga formen från ett direktiv till en förordning.

Kommissionens förslag har nu behandlats i rådets energiarbetsgrupp, och frågan var uppe också i Coreper den 11 november. Det har funnits ett brett stöd i rådet för att återgå till A till G skalan och för att det ska inrättas en produktdatabas för en bättre marknadskontroll.

Den stora frågan i rådet har varit vilka principer som ska gälla för en eventuell så kallad omskalning och när den ska påbörjas. Ordförandeskapet har presenterat ett kompromissförslag som har fått ett brett stöd i rådet.

Sverige har i förhandlingen fått gehör för många av de ståndpunkter som vi har framfört, varav den viktigaste kanske handlar om att en omskalning ska knytas till en viss andel av produkterna på marknaden som befinner sig i betyget A.

Ordförandeskapet har också tagit hänsyn till svenska kommentarer som handlar om att minska den administrativa bördan för leverantörer och att skydd av företagskänslig information ska säkerställas när leverantörer matar in information i produkt databasen.

Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom förslaget till allmän inriktning vid TTE-rådet – detta även om vi gärna hade sett att en omskalning av befintliga märken skulle ha skett mer skyndsamt än vad kompromissförslaget tillåter.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Det är hög tid för en förändring. Sist jag köpte en torkmaskin var den märkt med A+++ minus 30. Det är fullkomligt löjligt.

Anf. 74 JOHAN NISSINEN (SD):

Jag vill anmäla en avvikande mening. Vi ser positivt på att man med energimärkning underlättar för konsumenterna att välja produkter. Dock vill vi betona vikten av kostnadseffektivitet och har därför en generell invändning när det gäller införandet av en ny förordning.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna och att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5 om offentligt samråd om energimarknaden.

Anf. 76 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Kommissionen förbereder just nu en ny lagstiftning om den inre marknaden för energi som är tänkt att presenteras nästa höst. Startskottet kom i och med att kommissionen i juli presenterade sitt så kallade sommarpaket där två meddelanden ingick. Det ena handlade om elmarknadsdesign och det andra om slutkundsmarknader.

En annan viktig del i kommissionens förberedelser är det offentliga samråd på området som avslutades i oktober. Förberedelserna pågår just nu för fullt, och diskussionerna vid TTE-rådet kan ses som en del i det arbetet.

Den nya lagstiftningen syftar till att möta de utmaningar som kommissionen menar har växt fram efter att det senaste lagstiftningspaketet antogs 2009. Det gäller till exempel att andelen förnybar elproduktion har ökat stort, att rätt investeringssignaler saknas i vissa medlemsstater och att ökad fragmentering av elmarknaden sker på grund av bristande samordning av nationella åtgärder, till exempel när det

gäller införande av så kallade kapacitetsmekanismer.

Kommissionen anser också att konkurrensen på slutpunktsmarknaden är otillfredsställande i vissa medlemsstater. Inför diskussionen på mötet har ordförandeskapet skickat ut frågor som fokuserar på slutkunder. Frågorna handlar om dels vilken roll distributionsnätsoperatörerna ska ha framöver, dels om slutkundernas möjligheter att kontrollera sina kostnader.

Sverige och Norden har kommit långt när det gäller såväl slutkundsmarknaden som elmarknadsdesign. Många av de förslag som kommissionen presenterar har vi redan på plats.

Det är positivt, men jag anser också att det alltid finns saker att förbättra. Därför är det viktigt att den kommande lagstiftningen också möjliggör en fortsatt utveckling av den nordiska elmarknaden.

När det gäller ordförandeskapets frågor anser regeringen att det är grundläggande att konsumenterna ska spela en aktiv roll på energimarknaden på basis av prissignaler och information. Distributionsnätsoperatörerna ska vara neutrala och reglerade. Som en tumregel ska de inte utföra uppgifter som kan genomföras av aktörer på den konkurrensutsatta marknaden.

Vid det här ministermötet har jag också för avsikt att lyfta fram andra frågor som är viktiga för Sverige. Det handlar om att åstadkomma en väl fungerande inre marknad med ökad flexibilitet och korrekta prissignaler. En sådan utveckling är nödvändig för att få konsumenterna mer aktiva, för att underlätta integrering av förnybar energi och för att minska behovet av nationella åtgärder såsom prisregleringar eller införande av kapacitetsmekanismer.

I näringsutskottet i tisdags diskuterades just prissignaler. Vi poängterade där att regeringen delar uppfattningen att flaskhalsar i överföringsnätet ska återspeglas i prissignaler. När vi talar om korrekta prissignaler menar jag att en återspeglning av flashalsar inbegrips i det begreppet. Jag kommer också att tydliggöra detta på TTE-rådet.

Vi får inte heller glömma bort att det nu pågår ett parallellt stort och viktigt arbete med att implementera det tredje inre marknadspaketets lagstiftning. Det är viktigt att inte tappa fokus här när vi nu pratar om nya saker. Det som redan är beslutat måste också implementeras.

Anf. 77 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Tack, ministern, för föredragningen!

Vi välkomnar att regeringen har anammat det som var en avvikande mening i näringsutskottet angående flaskhalsar i överföringskapacitet. Jag noterar att ministern avser att ta upp detta på rådsmötet, vilket gör det planerade medskicket från vår sida obsolet.

Anf. 78 JOHAN NISSINEN (SD):

Jag vill anmäla en avvikande mening. Vi ser positivt på samarbete länder emellan när det gäller energi- och klimatfrågor. Försörjningstryggheten är av största vikt, men i första hand ligger det på medlemsstaterna att säkra sin egen elproduktion och differentiering.

En europeisk energiunion skulle vara förödande för det nationella självbestämmandet och öppna för att EU från Bryssel försöker att styra de olika medlemsländerna i en för EU-kommissionen positiv riktning angående bland annat energimix och infrastruktur.

Vi inser också betydelsen av att minska importen av energi från politiskt instabila stater. Försörjningstrygghet handlar också om att göra realistiska prioriteringar gällande olika energislag.

Vi ser det som realistiskt att avveckla kärnkraften och samtidigt avstå från fossila energislag och ersätta dem med förnybara intermittenta energislag.

Anf. 79 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Jag börjar med Moderaterna och Hans Rothenberg. Det är viktigt att vi är överens och att det också framförs. Det är uppenbart att detta inte ser likadant ut över hela unionen. Sverige har ju tvingats att införa priszoner medan en del andra länder med motsvarande utmaningar inte har gjort det. Det är viktigt att framföra.

När det gäller Sverigedemokraterna vill jag bara för tydlighetens skull återupprepa att det är såväl regeringens som en enig riksdags uppfattning att energimix och överföring är en nationell fråga. Det är riktigt att det också finns mål på EU-nivå, men det är vi själva som bestämmer vilka ihopkopplingar med andra länder som vi gör. Vi bestämmer också helt och hållet över vår egen energimix. Detta ändras inte av energiunionsarbetet.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 6, Styrningen av energiunionen. Vi börjar med dagordningspunkt 6 a.

Anf. 81 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Ordförande! Som ni säkert kommer ihåg antog vi vid förra TTE-rådet i juni rådsslutsatser som gav klartecken för att påbörja implementeringen av energiunionen. Det kommer att ske dels genom att kommissionen i vanlig ordning lägger fram förslag till lagstiftning i meddelanden, dels genom att det så kallade styrsystemet Governance införs för energiunionen. I korthet behandlar styrsystemet hur de målsättningar som energiunionen har lagt fast ska följas upp. Bakgrunden till styrsystemet är ju hur 2030-målen är utformade. Förnybarhetsmålet om minst 27 procent förnybart är bindande på EU-nivå. Energieffektiviseringsmålet om 27 procent är indikativt på EU-nivå.

Det innebär att förnybarhetsmålet inte kommer att bördefördelas mellan medlemsstaterna, till skillnad från de mål som har funnits fram till 2020. Inte heller kommer energieffektiviseringsmålet att bördefördelas. Därför ansåg man att det behövdes ett nytt sätt att styra på. När energiunionen presenterades föreslog energikommissionen att arbetssättet ska användas för att styra mot samtliga mål i energiunionen.

Utformningen av styrsystemet har varit en av de prioriterade frågorna för det luxemburgska ordförandeskapet under hösten. Därför planerar ordförandeskapet att anta slutsatser om styrningssystem på TTE-rådet.

Vid överläggningar med näringsutskottet i september fick regeringen mandat att driva ett robust och förutsägbart styrningssystem som baseras sig på lagstiftning och bidrag från medlemsstaterna.

Enligt utkastets slutsatser, som nu ligger på bordet, ska styrningen baseras på att medlemsstaterna tar fram nationella klimat- och energiplaner. Regeringen välkomnar att medlemsstaterna ska beskriva hur man bidrar till energiunionens mål samt de målsättningar som sätts upp för klimat och energi.

Regeringen välkomnar också att kommissionen kommer att göra en uppföljning av planerna och baserat på dem utvärdera uppfyllelsen av energiunionens målsättningar. Då finns det möjlighet att vidta ytterligare åtgärder om kommissionen identifierar brister. Regeringen välkomnar särskilt att ytterligare åtgärder ska vidtas om det bindande EU-målet för förnybar energi inte ser ut att nås baserat på planerna.

Regeringen hade kunnat gå ännu längre än de slutsatser som nu ligger på bordet, men bedömer ändå att detta är en balanserad kompromiss baserad på att det finns väldigt mycket olika synpunkter i ministerrådet. Regeringen anser därför att Sverige kan ställa sig bakom slutsatserna.

Ska jag fortsätta med den andra underpunkten direkt, herr ordförande?

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Ja, de underpunkterna hänger ihop så pass tätt att detta kanske är lämpligast.

Anf. 83 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Under den andra underpunkten väntas kommissionen presentera den första lägesrapporten för energiunionen, det så kallade State of the Energy Union. Rapporten kommer att presenteras varje år och följa upp energiunionens målsättningar.

Vid en diskussion anser regeringen att Sverige kan välkomna rapporten som en viktig signal om att EU gör framsteg och är redo att genomföra sina åtaganden. Sverige bör även betona vikten av att vi nu blickar framåt mot att genomföra energiunionen genom att behandla de förslag som kommissionen kommer att presentera om inre marknad, klimat, energieffektivisering och förnybar energi.

Anf. 84 JOHAN NISSINEN (SD):

Jag vill anmäla avvikande mening under båda punkterna. Vi vänder oss emot energiunionen överlag.

Anf. 85 JENS HOLM (V):

Det vi pratar om nu är styrningen av energiunionen, inte innehållet, men ministern var ändå inne på målsättningar för klimat och energi. Jag vill bara påminna om att vi från Vänsterpartiet flera gånger har lyft fram att vi vill ha högre målsättningar än både det som EU har i dagsläget och

det som regeringen har drivit gentemot EU avseende minskningar av växthusgasutsläpp, förnybar energi och energieffektivisering.

Jag har en konkret fråga. Även om det här rör styrningen är vi också inne på tillståndet i energiunionen. Tidigare när vi har haft liknande saker uppe – jag tror att det var någon strategi för energi i EU eller liknande – har det varit rätt mycket tal om fossilgas. Naturgas stod det i texten. Det handlar om försörjning från olika länder utanför EU och så. Fossilgas har visserligen lite lägre utsläpp än kol och olja, men det är fortfarande en fossil energikälla. Förs den här diskussionen inom ramen för energiunionen? Det vore olyckligt att förlita sig på fossilgas i stället för att helt och hållet gå över till förnybar energi.

Anf. 86 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

När det gäller de avvikande meningarna är det som det är.

Mycket av diskussionen under det senaste året har präglats av försörjningstryggheten. Gasfrågan har varit i centrum, inte minst med anledning av den konflikt som pågått i Ukraina. Ryssland har använt energifrågorna och gasfrågorna som ett medel.

Innan jag går in på vår hållning vill jag säga att man måste ha respekt för att situationen ser väldigt olika ut. Vi har länder som i dag näst intill uteslutet är beroende av gas för sin energiförsörjning, såväl för värmeändamål som för elektricitet och annat. Det måste man ha respekt för. Det är därför detta har blivit så stort och centralt i EU-diskussionen. Man har försökt komma bort från det ryska beroendet, och då har det, precis som Jens Holm säger, handlat om hur man ska bygga nya ledningar för att säkra upp.

Sveriges hållning har varit att man måste titta på andra medel. Ett av de kanske viktigaste, som vi har god erfarenhet av, är energieffektivisering. Hälften av den gas som i dag importeras till Europeiska unionen från Ryssland används för värmeändamål. Hälften av denna går ut i tomma intet, eftersom många av byggnaderna läcker. Vi har argumenterat för det förnybara i form av exempelvis bioenergi, fjärrvärme och annat, men också för energieffektiviseringsåtgärder i byggnader som ett sätt att säkra försörjningstryggheten, så att man inte bara hela tiden måste leta efter nya källor, som sagt med all respekt för att situationen ser väldigt olika ut i olika EU-länder.

Denna diskussion kommer mig veterligt inte upp nu på det här mötet, men det är alldeles säkert att frågorna kommer att återkomma, nu när vi är på väg in i en ny vinter. Sveriges hållning är att man måste ha respekt för att det ser väldigt olika ut men att man måste titta på en rad olika åtgärder, som vi också själva har ganska lång erfarenhet av.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle bara vilja ha ett förtydligande från Jens Holm. Detta är inte en avvikande mening, eller hur? Ni vill väl inte att vi ska driva upp siffror nu när vi pratar om styrning?

Anf. 88 JENS HOLM (V):

Nej.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Då har jag en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna under punkterna 6 a och 6 b. Annars finner jag att det finns stöd för regeringens redovisade ståndpunkt under 6 a och stöd för regeringens här redovisade inriktning under 6 b.

Vill energiministern ta upp någonting under punkten Övriga frågor?

Anf. 90 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Nej.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Då tackar jag så mycket för samrådet och önskar lycka till på mötet!

Anf. 92 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Trevlig helg, allihop!

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Detsamma!

2015/16:17
20 november

§ 4 Utbildning, ungdom, kultur och idrott (utbildning, idrott)

Utbildningsminister Gustav Fridolin

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom och kultur den 18–19 maj 2015

Återrapport från informellt ministermöte den 6–7 juli 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom och kultur den 23–24 november 2015

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utbildningsminister Gustav Fridolin och övriga från departementet välkomna.

Vi börjar med återrapporten. Finns det något muntligt att tillägga angående mötena den 18–19 maj eller 6–7 juli utöver det vi fått skriftligt?

Anf. 95 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag tror att det kan räcka med det skriftliga materialet, om det inte finns särskilda frågor.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 8 om 2015 års gemensamma rapport om genomförandet av den strategiska ramen för utbildningssamarbete.

Anf. 97 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Låt mig börja med att ge en kort bakgrund till Utbildning 2020-rapporten. Rådet och kommissionen har sammanställt en gemensam rapport om de framsteg som gjorts för att nå målen inom Utbildning 2020. Detta spänner över hela utbildningsområdet, från förskola till högre utbildning. Den gemensamma rapporten bygger bland annat på nationella rapporter som sammanställts under föregående år och på den riktlinjedebatt som hölls i rådet i maj 2015.

Rapporten ska nu fastslå en ny serie prioriteringar för det arbete som ska göras under den kommande arbetscykeln fram till och med 2020. De nya prioriteringarna sammanfattas i följande områden: utbildningens kvalitet och relevans, inkluderande och jämlik utbildning, öppen och innovativ utbildning, stöd till undervisande personal, transparens, erkännande för ökad rörlighet på arbetsmarknaden samt hållbar och långsiktig finansiering av utbildning. Inom varje område finns ett antal åtgärder som konkretiseras i annexet till rapporten.

Dessa åtgärder reflekterar väl de ambitioner och satsningar som Sverige gör, bland annat vad gäller förskolan och den obligatoriska skolan. Åtgärderna kommer bland annat att ligga till grund för det arbete som bedrivs i de tematiska arbetsgrupperna inom Utbildning 2020-ramverket. Vad gäller styrningen av själva ramverket har medlemsstaterna föreslagit en förlängning av arbetscykeln från tre till fem år, vilket reducerar rapporteringsbördan, något som regeringen samrådde med nämnden om i maj.

Rapporten tar även upp yrkesutbildningsministrarnas möte i Riga i juni och de kommande prioriteringar som diskuterades då. Prioriteringarna är bland annat att främja arbetsplatsförlagt lärande i alla dess former och ytterligare utveckla nyckelkompetenser och kompetensutveckling av lärare, handledare och mentorer. Angående vuxenutbildningarna adresserades bland annat vikten av ett högkvalitativt utbud för att främja bland annat läs- och skrivkunnighet och digitala färdigheter.

I grund och botten anser regeringen att den gemensamma rapporten ligger väl i linje med vad Sverige framförde på rådsmötet i maj och även med den rapport som föregående regering skickade in. Bland annat ligger de strategiska målen kvar, till exempel att verka för livslångt lärande och rörlighet, vilket bidrar till kontinuitet. Styrningen inom ramverket blir tydligare och mer effektiv med åtgärderna i den nya rapporten.

Ett antal angelägenheter reflekteras väl i rapporten, vilket regeringen välkomnar. Det gäller till exempel att en god utbildning dels öppnar perspektiv och ger goda livsförutsättningar för individen, dels lägger grunden för ett aktivt medborgarskap och demokratiska värden.

Samtidigt behöver utbildning svara mot de kompetensbehov som finns på arbetsmarknaden på både kort och lång sikt. Inte minst betonas den högre utbildningens roll i detta sammanhang. Ett annat exempel är att konkretiseringen av prioriteringarna i annexet, till exempel förskola, ligger i linje med de satsningar som görs inom detta område.

Vidare anser regeringen att rapporten inte i förväg bör staka ut en riktning för de av medlemsstaterna beslutade verktygen om öppenhet och transparens, till exempel European Qualifications Framework, då dessa planeras ingå i en översyn inom kort.

Regeringen välkomnar rapporten och föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av densamma.

Anf. 98 CECILIA MAGNUSSON (M):

Herr ordförande! Tack för föredragningen, ministern! Från vår sida är vi generellt lite tveksamma till EU-kompetensen i frågorna. Vi funderar på om vi ska ha en avvikande mening eller inte. Det är många frågor som ligger precis på gränsen. Vi gör en markering men anmäler inte någon avvikande mening på utbildningsfrågorna, i varje fall inte på punkt 8.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

EU har inte kompetens. Det är samarbete på olika sätt.

Anf. 100 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Från Sverigedemokraternas sida vill vi däremot anmäla avvikande mening. Den huvudsakliga orsaken till att vi menar att regeringen inte ska ställa sig bakom förslaget är finansieringen. Regeringen har själv presenterat en tilläggsbudget och till och med en extra tilläggsbudget. Det vore då kanske klädsamt att inte säga ja till allting som EU lägger fram.

Projekt som Erasmus Plus, ungdomsinitiativet, Efsi, socialfonden och annat kommer att kosta svenska skattebetalare pengar. Det är pengar som man kanske inte i alla lägen kan se den direkta nyttan av. Vi tror dessu-

tom att om man ska halvera antalet som inte kan läsa, skriva och räkna ordentligt måste vi kanske börja på hemmaplan i första hand och inte genom att ge massor av bidrag till länder som Bulgarien, Cypern och Rumänien. Därmed anmäler vi avvikande mening.

Anf. 101 CAROLINE SZYBER (KD):

Herr ordförande! Tack för föredragningen, statsrådet! Jag vill instämma med det som sas här tidigare av Cecilia Magnusson. Det finns i dag flera frågor på dagordningen som vi kan känna går nästan i gränsen. Det är jättebra med kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Men det är fortfarande mycket viktigt att vi värnar var den nationella kompetensen ligger.

Det är mer ett medskick att man kanske också ska belysa det på EU-nivå. Kommissionen har ibland en tendens att vilja gå in och lägga fram förslag som vi sedan i fackutskotten säger bryter mot både subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Några av dessa förslag kanske ligger lite på gränsen. Men vi har inget ytterligare än ett medskick i dag.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Vi kommer senare till frågan om fysisk aktivitet för barn.

Anf. 103 TINA ACKETOFT (FP):

Herr ordförande! Det gör vi till exempel. För sakens skull instämmer jag för Folkpartiet i det som mina allianskollegor har sagt.

Anf. 104 JENS HOLM (V):

Också jag vill instämma i det som de borgerliga partierna tar upp. Jag ser i och för sig inte att EU de facto tar någon ny kompetens. Men jag håller med om att EU hela tiden naggar frågorna i kanten. Det vore bra ifall ministern kunde markera att det är bra med samarbete men att vi bestämmer själva.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Vi har nog en helt enig EU-nämnd om att EU inte ska reglera hur våra barn rör sig och liknande, utan vi utbyter erfarenheter och samarbetar.

Anf. 106 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag nöjer mig med att instämma i vad föregående talare har sagt. Det får vara någon gräns för vad EU ska lägga sig i.

Anf. 107 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Regeringen är tacksam att EU-nämnden tar sin roll att bevaka den nationella kompetensen på allvar. Detta är definitivt en av de frågor där det bör uppmärksammas. Rapporten spänner över ett rätt stort antal områden.

Här finns områden där behovet av ett EU-utbyte är väldigt stort, till exempel för den högre utbildningen. Jag tror att vi med en bred enighet, eller åtminstone med ett brett samförstånd, konstaterar att EU där har en väldigt aktiv roll att spela. Det finns också delar i rapporten som tydligt

ligger inom den nationella kompetensen. Däremot är allt som finns i rapporten frivilligt.

Jag tar med mig medskicken som kommit. Vad gäller den avvikande meningen som lämnats konstaterar jag att flera av de exempel som nämndes är sådant som regeringen tror att är särskilt viktigt när EU tar emot ett stort antal människor som kommer från andra länder.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkten 9, Utkast till rådets slutsatser om att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid.

Anf. 109 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Även här vill jag börja med att ge en bakgrund till varför Luxemburg valde just detta ämne. Europa 2020-strategin och Utbildning 2020-ramverket har mål om att minska andelen elever som slutar skolan i förtid. De programmen har gått halva tiden. Det föreligger stora skillnader mellan medlemsstaterna men även stora regionala skillnader inom medlemsstaterna.

I slutsatserna uppmanas medlemsstaterna att utifrån nationella förutsättningar och med beaktande av subsidiaritetsprincipen undersöka möjligheten att utveckla eller förbättra de nationella systemen för uppgiftsin-samling bland annat i syfte att i tidigt skede kunna upptäcka elever som riskerar att hoppa av skolan.

Som ni känner väl till har Sverige mycket välutvecklade register genom vilka vi kan följa en elevs rörelser in och ut ur utbildningssystemen. Regeringen stöder därför skrivningen om detta förutsatt att de respekterar nationell datalagstiftning.

Medlemsstaterna uppmanas även att slutföra arbetet med att utveckla och genomföra strategier eller motsvarande åtgärder som syftar till att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid.

Det är en ganska viktig täckningspunkt för Sverige. Vi har ingen specifik strategi för att motverka elever som lämnar skolan i förtid. I stället har vi valt vad vi tycker är en mer effektiv väg med tydlig lagstiftning. Det gäller bland annat elevens rätt till olika stödinsatser när det finns risk för att eleven inte når målen för utbildningen. Regeringen har därför framgångsrikt verkat för att slutsatserna inte enbart fokuserar på verktyg i strategier utan även motsvarande nationella åtgärder.

Dessutom uppmanas medlemsstaterna att överväga mer ambitiösa nationella mål gällande andelen elever som lämnar skolan i förtid. Det är något som Sverige nyligen infört. Regeringen presenterade ett nytt och mer ambitiöst mål i senaste budgetpropositionen. Därmed har vi även kunnat välkomna skrivningar om detta i slutsatserna.

Slutligen vill jag nämna att i slutsatserna uppmanas även medlemsstaterna att identifiera de skolor där det finns en hög risk att elever lämnar skolan i förtid som kan ha behov av ytterligare stöd eller resurser. Det är ett arbete som Sverige nu gör och som jag i samrådet med utbildningsutskottet återigen kunde konstatera att det fanns bred uppslutning bakom.

2015/16:17
20 november

Regeringen välkomnar därför det slutgiltiga förslaget och föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av slutsatserna.

Anf. 110 CECILIA MAGNUSSON (M):

Vi är återigen här med viktiga saker för EU. Här finns än en gång en tveksamhet. Regeringen borde i sitt förslag till slutsatser markera tveksamheten att det är nationell kompetens i många delar. Det är ett medskick att stå kvar vid att vi gemensamt kan göra det bättre på nationell nivå.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Utbildning och migration.

Anf. 112 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Detta är en riktlinjedebatt. Ordförandeskapet har föreslagit tre frågeställningar:

1. Hur kan utbildning och fortbildning mot bakgrund av Europas alltmer mångkulturella samhällen – i synnerhet med tanke på den aktuella flyktingkrisen – bidra till en framgångsrik integrering av nyanlända migranter och personer med migrantbakgrund?
2. Vilka särskilda utmaningar står ditt land inför i detta avseende, och hur tar ni er an dem?
3. Hur kan åtgärder på EU-nivå bidra med mervärde?

Vid rådsmötet avser jag att framföra att utbildning spelar en kritisk roll för all integration både av nyanlända migranter och personer med utländsk bakgrund. Det är i sammanhanget viktigt att poängtera att elever med utländsk bakgrund är en mycket heterogen grupp, bland annat när det kommer till ursprungsland, föräldrars utbildningsnivåer och språkfärdigheter. Det är något som bland annat visar på det kritiska i att kartlägga en elevs kunskaper inför beslut om lämplig årskurs.

När de människor som kommer till EU utgör en sådan heterogen grupp till exempel vad gäller ålder och kunskaper ställer det stora krav på olika nivåer i utbildningssystemen. Eftersom regeringen tillsammans med allianspartierna nyligen kommit överens om insatser med anledning av flyktingkrisen föreslår jag att jag tar upp de delar i överenskommelsen som rör utbildningssystemen.

Det handlar till exempel om att få fram fler skolplatser och en snabbare etablering genom bland annat yrkesutbildning. Regeringen anser även att det viktigaste på EU-nivå inom utbildningsområdet är att fortsätta att utbyta information och erfarenheter om åtgärder, utmaningar och framgångar som medlemsstaterna möter i detta arbete.

Sverige har en viktig roll i detta informationsutbyte med tanke på våra erfarenheter på området. Det är något som märks mycket väl i mina kontakter med kollegor från andra länder.

Jag vill också markera att vissa uttalanden i den europeiska debatten de senaste dagarna har kopplat flyktingsituationen till förekomsten av

terrordåd här i Europa. Detta är kopplingar och en retorik som saknar empiri som bara har till syfte att snedvrida debatten, vilket jag ämnar framföra på rådsmötet på måndag.

Avslutningsvis ämnar regeringen framföra att alla i EU ska dela på ansvaret när det gäller mottagning av flyktingar. Om det är några frågor om detta inlägg besvarar jag dem gärna.

Anf. 113 CECILIA MAGNUSSON (M):

I konsekvensens namn vill jag säga att vi är nöjda med inriktningen med erfarenhetsutbyte. Men vi vet av annan erfarenhet att man gärna tar till sig när man får möjlighet. Stå kvar vid den nationella kompetensen även på detta område.

Anf. 114 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! När man tar del av dokumentet ser man vissa märkliga formuleringar. Det gäller inte minst "multikulturell mångfald". Det är nästan så att man tar i från tårna. Det vore intressant att få reda på vad multikulturell mångfald är för någonting. Är det kulturell mångfald i kvadrat, möjligtvis?

Från Sverigedemokraternas sida vill vi såklart anmäla avvikande mening på den här punkten. Vi anser att det massiva inflödet till EU och framför allt Sverige måste stoppas. Det måste reverseras och assimileras. Vi måste få förutsättningar i Sverige att assimilera dem som kommit hit så att de kommer in i samhället och blir en del av den svenska kulturen och det svenska samhället. Det gäller även på utbildningsområdet. Därför vänder vi oss mot de förslag som presenterats här och anmäler avvikande mening.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning samt en avvikande mening från anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare. Är det några som har några frågor på dagordningspunkt 11 under rubriken "Övriga frågor"? Jag finner inte att så är fallet. Vill ministern yttra sig om detta?

Anf. 116 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Det skulle jag nog vilja säga. En av de övriga frågorna, som sannolikt också kommer att inleda mötet, är Parisdeklarationen som antogs vid utbildningsministermötet i Paris i mars i år. Den deklarationen handlar om främjande av aktivt medborgarskap, gemensamma demokratiska värderingar, tolerans och icke-diskriminering genom utbildning. Den tillkom delvis som en reaktion på Charlie Hebdo-attacken i Paris. Den har därefter vidare aktualiserats. Händelserna i Paris visar på vikten av att vi arbetar vidare med deklarationen. Frankrike kommer att ge en lägesrapport om arbetet och förslag på hur arbetet ska gå vidare.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

2015/16:17
20 november

Vi går direkt vidare till dagordningspunkt 15 om samordningen av medlemsstaternas arbete i antidopningsbyrån Wada och slutsatserna från rådet.

Anf. 118 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Vill ni ha en återrapport från senaste formella råds-mötet?

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Det är om någon har frågor. Vill ministern yttra sig utöver det skriftliga underlaget? Nej. Då går vi över till punkt 15.

Anf. 120 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Då går vi över på punkten 15, som ordföranden sa.

De slutsatser som presenteras utgör en översyn av en rådsresolution från 2011 om EU-medlemsstaternas representation i Wadas styrelse och om samordningen av EU:s och dess medlemsstaters ståndpunkter inför möten inom Wada.

I denna resolution anges att senast den 31 december 2015 ska erfarenheterna från tillämpningen av resolutionen utvärderas, och det ska övervägas om det behövs några ändringar av den ordning som inrättats genom resolutionen. I slutsatserna slås det fast att den ordning som inrättades genom resolutionen från 2011 fortsatt ska gälla samt föreslås förbättringar i vissa delar.

Förhandlingar om dessa slutsatser har varit relativt okomplicerade utan någon egentlig oenighet. Bedömningen är att de kan accepteras. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom antagandet av slutsatserna.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 16, Utkast till slutsatser om främjande av motoriska färdigheter, fysisk aktivitet och idrottsverksamhet för barn.

Anf. 122 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Oavsett det i uppteckningarna inte synliga tonläget från ordföranden skulle jag vilja inleda denna punkt med att tydliggöra att den övergripande svenska hållningen är att idrottspolitikerna främst och slutligen är en nationell angelägenhet och att denna hållning självfallet kvarstår.

Med detta sagt: Dessa slutsatser är ett initiativ från det luxemburgska ordförandeskapet och en uppföljning på en rapport från en expertgrupp under rådet som arbetar med hälsofrämjande fysisk aktivitet. Expertgruppens rapport från juni 2015 lämnar ett antal rekommendationer för att främja fysisk aktivitet och motorisk utveckling i tidig barndom och i skolålder.

Fysisk aktivitet och motoriska färdigheter för barn är ett område där regeringen välkomnar erfarenhetsutbyte – och just erfarenhetsutbyte – varför Sverige har kunnat välkomna dessa slutsatser. Slutsatserna lyfter på olika sätt fram behovet av fysisk aktivitet och motoriska färdigheter för barn, och medlemsstaterna, kommissionen samt idrottsrörelsen uppmannas till ett brett fält av insatser.

I förhandlingarna har regeringen fått gott gensvar på sina synpunkter. Vi har till exempel fått med en skrivning om barnrättsperspektivet, som innebär att man lyfter fram att all idrott för barn måste bedrivas i linje med FN:s barnkonvention. Den är viktig av flera skäl, också för att markera att detta är just ett internationellt sammanhang där vi har internationellt utbyte.

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av slutsatserna.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Jag tror inte att någon i nämnden ifrågasätter behovet av barns fysiska aktivitet. Möjligen finns en viss tveksamhet till EU:s möjligheter att agera i frågan.

Anf. 124 CECILIA MAGNUSSON (M):

Herr ordförande! Varför skriver då inte regeringen i sin ståndpunkt detta som ministern inledde med – att det är viktigt att detta är en nationell angelägenhet? Då slipper vi lägga fram avvikande meningar. Det är viktigt att vi varje gång förstärker motståndet mot att EU ska ta hand om nya uppgifter. Detta är en fråga, men också ett medskick.

Anf. 125 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Jag ska svara konkret på frågan. Detta är någonting vi framför i alla punkter som handlar om idrott. Det står i budgetpropositionen, och det är Sveriges grundläggande hållning och har så varit sedan jag satt i EU-nämnden och fördraget om upprättande av en EU-konstitution diskuterades.

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Jag tror inte att det råder någon tveksamhet om detta. Därmed finner jag också att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 17, Idrottens uppfostrande betydelse – att hjälpa ungdomar.

Anf. 127 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Den här dagordningspunkten är en debatt, så den är i själva sin utformning ett erfarenhetsutbyte. Det är en debatt om idrottens potential att hjälpa utsatta unga in i samhällslivet som ska hållas mellan ministrarna. Det luxemburgska ordförandeskapet har lyft upp diskussionen i syfte att identifiera nödvändiga politiska åtgärder för att förbättra idrottens potential att utveckla integration med utsatta unga, däribland unga migranter.

Regeringen välkomnar denna möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan

medlemsstaterna. Regeringen kommer att särskilt lyfta fram det integrationsarbete som har bedrivits inom ramen för Idrottslyftet och vår satsning på idrott och etablering. De signaler vi får från idrotten för dessa satsningar är positiva, särskilt kring arbetet med Migrationsverket och möjligheten till nya kontaktytor med andra delar av föreningslivet.

Anf. 128 CECILIA MAGNUSSON (M):

Herr ordförande! Nu är måttet nästan rågat även om detta är en riktlinjedebatt. Det är klart att erfarenhetsutbyte är bra, men vi väljer ändå att anmäla en avvikande mening på denna punkt då vi anser att idrottsfrågor ligger inom, och ska fortsätta ligga inom, den nationella kompetensen.

Vi vill se ett smalt och ett vasst EU som gör rätt saker. Det är viktigt att beslut fattas på rätt nivå och så nära medborgarna som möjligt. Vidare är det viktigt att EU inte pådrar sig ytterligare uppgifter som är budgetpåverkande.

Anf. 129 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraterna ansluter sig till den avvikande mening som redovisas av Moderaterna.

Därutöver vill jag anmäla en annan avvikande mening från vårt parti som jag inte tror delas av något annat parti här. Det handlar om att antalet invandrare av olika slag har betydelse för huruvida en integrationsprocess lyckas eller inte. Idrotts- och civilsamhället kan inte heller överta myndighetsansvaret för den misslyckade invandringspolitiken.

Utöver det anser vi att om det nu ska handla om erfarenhetsutbyte ska man kunna ha det inom hela Europa, och inte endast inom EU. Men detta syftar ju inte till det, utan punkten syftar till att förbereda inför att EU tar över detta från den nationella nivån. Vi välkomnar inte en sådan riktning, helt enkelt.

Därmed anmäler vi en egen avvikande mening och ansluter oss även till Moderaternas.

Anf. 130 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag ansluter mig till Cecilia Magnussons avvikande mening.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Jag ser att Tina Acketoft gör samma sak. Men innan det blir en avvikande mening kanske vi ska höra vad ministern har att säga.

Anf. 132 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Tack för en välformulerad avvikande mening, som jag för min del inte ser gå emot regeringens ståndpunkt! Kan man tänka sig att det om regeringen framför detta i riktlinjedebatten också finns möjlighet för regeringen att framföra det arbete jag lyfte fram och som finns förberett för oss och den som företräder oss vid detta råd att säga?

Jag tror att det i det läge vi är just i dessa frågor finns ett intresse från andra EU-länder för att veta hur vi jobbar med migration och idrott. Jag tror att det kan finnas ett intresse av att vi också framför det i denna typ av debatt.

Om vi i denna diskussion också framför behovet av den nationella kompetensen vill jag ändå fråga nämnden om det då finns möjlighet att framföra även det som var förberett.

2015/16:17
20 november

Anf. 133 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det låter som en bra kompromiss. Jag tycker att det är bra att vi tydligt markerar att detta ska vara en nationell kompetens.

Som medskick till ministern kan jag bara säga att det för er kanske är uppenbart att detta sitter i ryggmärgen och att det förs fram. Men vi förhåller oss till den svenska positionen, och det är det som står på papperet. Om det inte står på papperet finns det inte i vår värld.

Därför tycker jag att det i fortsättningen är viktigt att om ni tycker så här ska ni också formulera det i positionen. Då slipper vi ha de här diskussionerna, om det nu ändå är så att vi tycker likadant.

Anf. 134 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag instämmer verkligen i vad Jens Holm nyss sa, nämligen att vi när vi går igenom handlingarna har att förhålla oss till vad som är skrivet i text, och inte vad som är i ett enskilt statsråds huvud eller i regeringens huvuden.

Vad gäller den framställda propån från statsrådet tycker jag att vi från nämndens sida kan instämma i den. Om det som anfördes i den avvikande meningen framförs kan vi ställa upp på regeringens förslag till ständpunkter i sakfrågan.

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

Det syns inte i protokollet, men jag ser att övriga allianspartier och även Vänsterpartiet och Socialdemokraterna nickar instämmande till denna sammanfattning. Jag finner alltså sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning under förutsättning att, vilket har överenskommit på mötet, också regeringen framför den avvikande mening som Moderaterna läste upp. Då har vi en samsyn om detta beslut, eller hur? Fint.

Dock finns det fortfarande kvar en avvikande mening från Sverigedemokraterna. Er ena halva av den avvikande meningen är tillgodosedd, men den andra halvan kvarstår.

Under Övriga frågor finns dessutom ett antal punkter som egentligen kanske ligger under idrottsministerns område, men som utbildningsministern nu så förtjänstfullt framför här. Vill utbildningsministern kommentera något om dessa under er kompetens?

Anf. 136 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Om det finns frågor besvarar jag dem gärna.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

De punkter vi talar om är 18 b, c, d och e. Det finns inga frågor på detta, så vi tackar så hjärtligt för samrådet och önskar lycka till på mötet och en trevlig helg.

2015/16:17
20 november

Anf. 138 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):
Detsamma till nämndens samtliga ledamöter!

§ 5 Utbildning, ungdom, kultur och idrott (ungdom)

Statsrådet Aida Hadzialic

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 18–19 maj 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 23–24 november 2015

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för att statsrådet Aida Hadzialic har lyckats komma hit före planerad tid så att vi kan fortsätta vårt möte utan avbrott. Vi välkomnar henne och medarbetarna.

Vi börjar med återrapporten från mötet den 18–19 maj. Finns det någonting utöver det skriftliga som statsrådet vill framföra?

Anf. 140 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Tack för välkomnandet! EU-nämnden har fått en rapport om det som har sagts vid det förra rådsmötet. Jag har inget att tillägga utöver rapporten.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 4, Utkast till 2015 års gemensamma rapport från rådet och kommissionen om genomförandet av de förnyade ramarna för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet.

Anf. 142 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Jag vill inleda med att berätta för nämnden att överläggningar skedde med kulturutskottet den 17 november vad gäller ungdomsfrågor, som ska tas upp vid det kommande rådsmötet. Låt mig återkomma under förslag till svensk ståndpunkt till vad som framkom vid dessa överläggningar.

Inom ramen för EU-samarbetet på ungdomsområdet inbjuds medlemsländerna var tredje år att besvara ett antal frågor som syftar till att ge en övergripande bild av ungas levnadsvillkor. Resultaten används för att analysera vilka framsteg som har gjorts med koppling till ramverket på ungdomsområdet och för att underlätta framtida prioriteringar.

Rapporten konstaterar att Europas unga är den viktigaste tillgång som EU och medlemsstaterna har. Därför behöver man satsa på den kompetens, kreativitet och mångfald som finns i Europas 90 miljoner unga. Det är tydligt att den ekonomiska krisen har drabbat unga särskilt hårt. Klyftorna mellan dem som har goda möjligheter och dem som har begränsade möjligheter har ökat. En del unga riskerar även att ta avstånd från samhället och marginaliseras eller i värsta fall radikaliserar.

Rapporten föreslår därför att under 2016–2018 bör EU-samarbetet på ungdomsområdet fokusera på att skapa fler möjligheter för unga, särskilt för dem som riskerar att hamna i utanförskap. Samarbetet bör fokusera på att förbättra ungas möjligheter att hitta arbete och delta aktivt i samhällslivet.

Rapporten konstaterar även att den strukturerade dialogen, det vill säga dialogen mellan unga och beslutsfattare, inte ännu har nått sin fulla potential. Bland annat bör medlemsstaterna arbeta för att fler unga ska inkluderas i dialogerna. Beslutsfattare på alla nivåer bör dessutom ge bättre återkoppling till unga när det handlar om på vilket sätt ungas synpunkter inkluderas i fattade beslut.

Förslag till svensk ståndpunkt är följande: Sverige välkomnar utkastet till gemensam rapport från rådet och kommissionen. Det är viktigt att det europeiska samarbetet på ungdomsområdet analyseras så att alla aktörer har en samlad och aktuell bild av förhållandena för det unga Europa, vilket underlättar kommande prioriteringar och satsningar.

Regeringen vill framför allt betona vikten av ungas tillgång till arbete, men även till utbildning, bostad och ökat inflytande. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom ett antagande av 2015 års gemensamma rapport från rådet och kommissionen och genomförandet av de förnyade ramarna för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara påpeka för nämndens ledamöter att ståndpunkten är uppdaterad efter samrådet med utskottet.

Anf. 144 CECILIA MAGNUSSON (M):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Vi hade i kulturutskottet en diskussion om rapporten, och vi anser att den är alldeles för bred. Man spänner över för många punkter för att det ska bli effektivt. Det ska skapas förutsättningar för de ungdomar över hela Europa som står utan arbete att komma i arbete. Det viktigaste är att inrikta sig på jobbskapande åtgärder.

Jag har frågor. Varför kommer man inte från svensk sida att lyfta upp ett antal förslag som finns i Sverige? Sedan har jag en fråga om kvalitativa jobb. Jag vet inte hur kollegorna har läst, men vad är kvalitativa jobb enligt statsrådet? Den formuleringen vänder vi oss starkt emot.

Vi anmäler en avvikande mening med följande lydelse:

Vi anser att ungdomsfrågor ligger inom, och i fortsättningen ska ligga inom, den nationella kompetensen. Vi vill se ett smalt och vasst EU som gör rätt saker. Det är viktigt att beslut fattas på rätt nivå och så nära medborgarna som möjligt. Vidare är det viktigt att EU inte pådrar sig ytterligare uppgifter som är budgetpåverkande.

Anf. 145 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraterna ansluter sig till den avvikande meningen från Moderaterna.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Jag har fått signaler också från övriga allianspartier samt Sverigedemokraterna att de står bakom den avvikande meningen från Moderaterna. Vill statsrådet kommentera den avvikande meningen? Det är kanske så att det inte råder egentlig skillnad i syn?

Anf. 147 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Jag tror egentligen inte att det råder en skillnad i syn på hur vi ska hantera EU och vikten av jobb, bostad, inflytande. Jag lade till dem i förslaget till svensk ståndpunkt efter samråd med kulturutskottet. Det framgår även i förslaget. Vi ställer oss gemensamt bakom det som är förslag till svensk ståndpunkt.

Dessutom tycker jag att det är viktigt att betona att detta enbart är fråga om rekommendationer från EU och att det är upp till Sverige att inom den svenska rätten hantera frågorna på så vis som vi tycker är lämpligast.

Anf. 148 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S):

Ordförande! Jag vill bara påminna EU-nämnden att frågan har varit uppe i kulturskottet. Då fanns ingen avvikande mening från Alliansen eller Moderaterna över huvud taget. Frågan var uppe till diskussion, och man ville ha ett förtydligande. Det förtydligandet har regeringen nu tagit med i ståndpunkten. Därför är det konstigt att frågan lyfts upp här i stället.

Anf. 149 JENS HOLM (V):

Min ena undran gäller huruvida man över huvud taget ska diskutera ungdomsfrågor på EU-nivå. Nu gäller det rekommendationer, och vi pratar inte om något juridiskt bindande. Det kan vi väl få prata om.

Min andra undran gäller innehållet i den svenska positionen. Jag uppfattar det som att Moderaterna inte riktigt tycker att man ska ta upp frågor om till exempel bostad, inflytande, jobb och så vidare. Jag kanske har missförstått, men jag tycker att innehållet i den svenska positionen är viktig. Om vi ska säga något ska vi säga just det ministern har framfört. Det vore bra att veta vad kritiken egentligen består av.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Kan vi göra som vi gjorde med utbildningsministern, att om allianspartierna och Sverigedemokraterna – åtminstone allianspartierna – accepterar innehållet i ståndpunkten, att regeringen också framför detta i fråga om EU:s kompetens? Kan vi göra en sådan kompromiss även här?

Jag ser nickanden. Kan statsrådet också acceptera det?

Anf. 151 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Det är ett bra förslag, herr ordförande.

Anf. 152 CAROLINE SZYBER (KD):

Det var tydligt i kulturutskottet att frågan gällande vissa skrivningar, bland annat kvalitativa jobb var uppe. Den har inte besvarats här. Innan jag drar tillbaka min avvikande mening vill jag ha ett förtydligande.

Jag tycker som Jens Holm att det är fråga om två delar. Just nu tycker jag inte att texten speglar de medskick som kom från kulturutskottet. Det var medskick och inga avvikande meningar, men jag tycker inte att ståndpunkten har ändrats tillräckligt mycket. Vi kanske kan få den i muntlig form.

Anf. 153 CECILIA MAGNUSSON (M):

Jag instämmer i Caroline Szybers efterfrågan av svar på frågorna. Jag ska ge svar på frågorna när det gäller kulturutskottet.

Vi hade från moderat sida mycket skarpare hållning, men för att utskottet skulle få en gemensam hållning sammanfattade ordföranden, som framgår delvis i den förändrade ståndpunkten.

Jag vänder mig till Jens Holm. Självklart tycker vi att de andra frågorna också är viktiga. Viktigast för att ungdomar ska komma in i samhället, få en fast tillvaro, är att det finns förutsättningar för arbete. Rapporten tar upp på samma måte de olika insatserna; bostad, deltagande i politiken, deltagande i samhället och jobb.

Från vår sida är det allra viktigaste att skapa förutsättningar för arbete för ungdomar. Då löser sig de andra frågorna lätt. Får de inte arbete kan de inte delta i samhället. Det är vår konkreta uppfattning som vi står fast vid.

I övrigt håller jag med Caroline Szyber.

Anf. 154 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Precis som jag framförde vid kulturutskottets möte handlar ståndpunkten om kvalitativa jobb om youth work. Youth work översätts till diverse sysselsättningar för unga. Det som rapporten pekar på är att förslaget ska handla om auktoriserat ledarskap – i princip. Vi i Sverige behöver på intet sätt ställa oss bakom den ramen. Jag kan med enkelhet förtydliga det om Cecilia Magnusson och de borgerliga företrädarna vill ha in en sådan skrivning, det vill säga att inte sätta ramar för vad uttrycket innebär. Jag tycker att ordförandens förslag om att betona vad som är den nationella kompetensen kan skrivas in. Jag ser inga hinder för det om det efterfrågas.

Anf. 155 ORDFÖRANDEN:

Det var en kvarstående fråga från Caroline om vad som menas med kvalitativa jobb. Hur definieras de?

Anf. 156 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Precis som jag framförde i kulturutskottet är det skillnad på kvalitativa jobb, det som Cecilia Magnusson pekade på, och det som refereras till i rapporten, nämligen youth work. Youth work handlar om sysselsättning för unga. Det handlar om utbildning, scoutverksamhet med mera. Det handlar inte om jobb i sig utan det handlar om sysselsättning. Den distinktionen är viktig.

Anf. 157 ORDFÖRANDEN:

Kan vi då konstatera att det finns en samsyn om vad regeringen ska framföra i enlighet med vad som har framförts av Alliansen och nu sammanfattats av statsrådet? Jag finner att det nickas runt bordet.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi kan gå vidare till dagordningspunkt 5, EU-arbetsplan för ungdomsfrågor för 2016–2018.

Anf. 158 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Den andra beslutspunkten handlar om EU:s arbetsplan på ungdomsområdet. En arbetsplan är tänkt att komplettera det redan existerande ungdomspolitiska ramverket med syftet att stärka möjligheterna och effektivare möta utmaningarna på ungdomsområdet.

År 2013 antog ungdomsministrarna en första arbetsplan som av medlemsstaterna kom att uppfattas som ett framgångsrikt verktyg. Det luxemburgska ordförandeskapet lägger nu fram ett förslag på en ny arbetsplan som sammanfaller med de avslutande åren av det europeiska ungdomspolitiska ramverket.

I arbetsplanen föreslås ett antal prioriteringar som medlemsstaterna och kommissionen ska använda som utgångspunkt för det kommande arbetet. Bland annat handlar det om social integration av alla ungdomar, att underlätta övergång från ungdom till vuxenliv, i synnerhet när det gäller integrering på arbetsmarknaden. Vidare handlar det om att förbättra ungdomars hälsa och att arbeta med de möjligheter och utmaningar som det ökade antalet unga migranter och flyktingar innebär.

Kommande satsningar ska rikta sig till alla unga, men särskild tonvikt föreslås ges till unga som riskerar att marginaliseras, ungdomar som varken har arbete eller utbildning, unga utrikes födda inklusive nyanlända och unga flyktingar.

Utifrån dessa övergripande prioriteringar ska arbetet konkretiseras bland annat genom informella expertgrupper och utbyten av kunskap mellan medlemsstaterna. Under första halvåret 2018 kommer genomförandet av arbetsplanen att utvärderas gemensamt av rådet och kommissionen inom ramen för EU:s ungdomsrapport. Förslag till svensk ståndpunkt är följande:

Regeringen välkomnar och stöder ordförandeskapets satsning på en ny arbetsplan för det europeiska ungdomspolitiska samarbetet 2016–2018. I ramverket för det ungdomspolitiska samarbetet i EU har medlemsländerna kommit överens om ett antal övergripande mål och arbetsområden. Regeringen har i förhandlingarna drivit linjen att en förnyad arbetsplan bör ligga i linje med ramverkets målsättningar, vilket Sverige har fått gehör för. Regeringen har även fått gehör för att prioriterade områden för den kommande perioden bland annat bör vara ungas psykiska hälsa samt unga utrikes födda och flyktingars möjligheter och utmaningar. Regeringen föreslår att Sverige stöder förslaget till resolution.

Anf. 159 CECILIA MAGNUSSON (M):

Herr ordförande! Tack för redogörelsen!

Här har vi verkligen ett område där vi kan undra om EU ska ha en arbetsplan för ungdomars hälsa. Hur väl Sverige än har fått gehör för ungas psykiska hälsa och unga utrikes föddas möjligheter och utmaningar tycker vi inte att EU ska syssla med detta.

Jag vill anmäla den avvikande mening jag läste upp under förra punkten, om det underlättar tidsåtgången, herr ordförande.

Anf. 160 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Förslaget är kostnadsdrivande. Vi från Sverigedemokraterna ser inga direkta fördelar med ett EU-angreppssätt som strategi i de flesta punkterna. För andra punkter finns redan arbetsformer på både nationell nivå och EU-nivå.

Dessutom kan man vara ärlig här och kalla detta för en invandrings-satsning. Enligt kommissionens egna uppgifter är det i första hand personer med invandrarbakgrund som riskerar att marginaliseras. Enligt kommissionens egna uppgifter är det framför allt unga med invandrarbakgrund som är överrepresenterade när det gäller personer som inte arbetar eller studerar. I utkastet till resolution ska dessutom ungdomar med invandrarbakgrund få en egen tonvikt. Läger man dessutom till de personer som riskerar att radikaliserats är även där personer med invandrarbakgrund kraftigt överrepresenterade. Det här är i hög grad en invandrings-satsning. Vi menar att det är kostnadsdrivande. Vi anmäler avvikande mening.

Anf. 161 ORDFÖRANDEN:

Jag kan inte låta bli att fundera. Moderaterna godkände ju ungdomsarbetsplanen 2010–2018 när de satt i regeringen. Dessutom handlar det om informella arbetsgrupper som ska diskutera utformningen. Det är fråga om evidensbaserade åtgärder, att främja aktivt medborgarskap. Jag förstår inte riktigt varför det är nödvändigt att reservera sig mot det. Men alla gör som de vill.

Anf. 162 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Det är lite förvånande att såväl Moderaterna som SD väljer att avvika från ståndpunkten när man inte valde att göra det i kulturutskottet. Vi ställde oss gemensamt bakom förslagen. Även Cecilia Magnusson var med och bejakade förslaget. Det förvånar mig, men jag respekterar ståndpunkten som har framförts här.

Regeringen väljer nu att prata om social inkludering, ett gemensamt Europa, framför allt i dessa tider när det råder mycket turbulens och oro i Sverige och i Europa.

Det handlar om att bygga en gemensam framtid, och jag ser inte varför det skulle vara ett problem att fokusera på ungas förutsättningar vad gäller arbete, välfärd och social inkludering.

Det här är ju på intet sätt bindande för oss, utan det är linjer vi bör arbeta för. Det finns många satsningar i linje med detta i den svenska politiken redan nu. Det arbetas på det här viset i många andra EU-länder. Det handlar helt enkelt om att vi ska ge styrka åt varandra och befästa att detta är viktigt för att vi ska ha ett stabilt och bra Europa även framdeles.

Historiskt sett vet vi att ett disintegrerat Europa snarare har stått för oro och många konflikter som vi troligtvis aldrig vill se upprepa sig. Därför tror jag att det är viktigt att vi signalerar gemenskap, jobbar samlat och verkligen betonar att det är unga som är framtiden oavsett bakgrund och förutsättningar. När man ger människor goda förutsättningar kan de växa, och då vill de ge tillbaka. Det är vad som skapar framtids-tro.

Anf. 163 ORDFÖRANDEN:

Även jag förespråkar en rapport som handlar om att undvika våldsinriktad radikalisering, underlätta för transnationellt volontärarbete, stärka möjligheterna för ungt företagande, underlätta övergången till vuxenlivet, främja ungdomars hälsa och motarbeta psykisk ohälsa. Jag tycker att det låter som rimliga prioriteringar och stöder därmed denna rapport.

Anf. 164 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Jag har två principiella synpunkter.

Den första är att vi har diskussioner i utskotten och samråd och överläggningar, men det är i slutändan EU-nämnden som ger mandat. Vi kan bara konstatera det en gång för alla. Vi kommer i alla avseenden att förbehålla oss rätten att återkomma i nämnden om nya synpunkter har dykt upp eller nya fakta kommit på bordet.

Den andra synpunkten hade vi en diskussion om med statsrådets kollega Fridolin alldeles nyligen, och den är att vi saknar en del ställningstaganden i ståndpunkterna. Det är det vi framför på punkt efter punkt, och det kommer vi att fortsätta att göra när det gäller kulturfrågor, idrottsfrågor och ungdomsfrågor eftersom vi tycker att det här är nationell kompetens.

Om statsrådet vill göra som man gjorde på de förra punkterna, det vill säga klargöra detta tydligare, kan vi möjligen acceptera det. Men det är ett medskick inför kommande diskussioner här i nämnden att det måste framföras på ett tydligare sätt i ståndpunkterna.

Som Eskil var inne på under en tidigare punkt har vi att ta ställning till de ståndpunkter som finns skriftligen. Står det ingenting där om att Sverige anser att idrottsfrågor och kulturfrågor är nationell kompetens kommer vi att anmäla avvikande meningar.

Vi tycker att det är otroligt viktigt att bejaka att EU fortsätter att fokusera på rätt saker och inte sväller. Det är mycket som är fint i de här dokumenten, men det är till syvende och sist inte EU-kompetens. Det kommer vi att markera. Men om statsrådet avser att framföra detta kan vi möjligen tänka oss att dra tillbaka vår avvikande mening.

Anf. 165 ORDFÖRANDEN:

Ja, precis. Jag tror att det kan vara lämpligt att vi alltid tänker på den aspekten på områden där EU faktiskt inte har kompetens.

Självklart har man rätt att framföra åsikter i nämnden som inte har framförts i utskotten. Men vårt arbete underlättas alltid om vi kan förbereda så mycket som möjligt i utskotten.

Anf. 166 MARIE GRANLUND (S):

Det här är ju ingenting nytt. Den tidigare borgerliga regeringen åkte ned till EU-parlamentet och hanterade de här frågorna på samma sätt som vi hanterar dem nu. Det finns en stor och bred enighet om vad EU ska syssla med. Det finns inga andra uppfattningar.

Det är klart att man kan säga vad som helst i EU-nämnden, men huvudprincipen måste ändå vara att det är fackutskotten, som har kunskapen och kompetensen, som hanterar frågorna.

Vad jag förstår har det inte uppkommit något nytt sedan sist. Det är inga nya dokument som har dykt upp. Det är ingenting nytt. Dessutom är protokollet justerat, antar jag, med det som sas på mötet.

Men vi har samma uppfattning. Den borgerliga regeringen åkte ned och diskuterade ungdomsfrågor. Vi åker ned och diskuterar ungdomsfrågor. Vi vill minimera det.

Anf. 167 ORDFÖRANDEN:

Jag läste just stenografiska uppteckningar av vad Maria Arnholm sa förra året, när hon åkte ned och bearbetade samma plan. Det var ganska likt det regeringen nu föreslog.

Om vi har bakgrundsansatsen att vi betonar detta borde det finnas en samsyn, tror jag.

Anf. 168 CAROLINE SZYBER (KD):

Jag vill bara understryka något som jag tror är viktigt: Det är det skriftliga underlaget vi har att utgå från. Det gäller inte enbart för den här punkten utan även för statsråd som har varit här tidigare och berört ungdomsfrågor, utbildningsfrågor och kulturfrågor.

Det sägs ofta väldigt bra saker i frågeställningarna och när man diskuterar, både i fackutskotten och här i EU-nämnden, men det kanske inte alltid står i det skriftliga materialet. Både för att underlätta kommande situationer och för att kanske inte behöva ha de här utdragna diskussionerna varje gång vill jag verkligen understryka att jag tror att regeringen vinner på att bygga ut talepunkterna och även börja med den här passusen.

Det här kanske är någonting vi i Alliansen ska vara självkritiska till om det var så att vi inte heller gjorde det. Jag tycker ändå att de skriftliga underlagen har blivit lite mer sparsamma och att man ofta broderar ut det och svarar bra här. Men vi har det skriftliga att ta ställning till. Det är ett tydligt medskick riktat inte enbart till detta statsråd utan till fler som har ansvar för de här frågorna.

Anf. 169 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar det som att nämnden tycker att det är en bra idé att jag tar kontakt med regeringen och framför nämndens generella synpunkt att på områden där EU inte har kompetens kan regeringen ta in det i sina skriftliga ståndpunkter från början om regeringen håller med nämnden om detta. Det kan underlätta. Jag åtar mig att framföra det till regeringen.

Anf. 170 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Ja, det är ytterst EU-nämnden som bestämmer, och jag har all respekt för det.

Jag bara noterar att det har funnits en inkonsekvens i hur kulturutskottet och dess ledamöter – däribland vissa av EU-nämndens ledamöter här – har resonerat jämfört med det som framförs här i dag.

Jag lägger gärna till en skrivning och framför även muntligen vem som har kompetens gällande vad i fråga om både det nationella och EU. Jag tar med mig det och tänker på den frågan även framdeles.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:

Efter samrådet här och med vad som har framförts muntligt av statsrådet finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna.

Då kommer vi till dagordningspunkt 6, Ungdomars politiska deltagande. Vi börjar med del a, som handlar om stimulering av detta i Europas demokratiska liv.

Anf. 172 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Den övergripande prioriteringen på det ungdomspolitiska området för den nuvarande ordförandeskapstrion Italien, Lettland och Luxemburg är som utskottet kanske minns ungdomars egenmakt.

Luxemburg har, kopplat till detta övergripande tema, valt att fokusera på frågor som handlar om att uppmuntra och stimulera ungdomars politiska deltagande i Europa.

Resolutionen fokuserar på att EU:s politik bör vara lyhörd för ungdomars behov och ambitioner. Därför måste politiken vara transparent och kommuniceras till alla medborgare, ungdomar inkluderade.

Ungdomars möjligheter att delta i beslutsprocesser bör underlättas av beslutsfattare på olika nivåer och politikområden. Framför allt behöver unga ha tillgång till verkligt inflytande över beslut som omfattar dem.

Medlemsstaterna och kommissionen inbjuds att bland annat förbättra formerna för deltagande i formell utbildning och icke-formellt lärande när det gäller kunskapen om yttrandefrihet och respekt för mångfald.

Det handlar om att underlätta utvecklingen av processer för deltagande i till exempel ungdomsråd i syfte att ge unga möjligheter att säga sin mening i lokalt och regionalt beslutsfattande.

Vidare handlar det om att uppmuntra till deltagande i val och inom de representativa strukturerna så att politiska partier har större intresse av att utveckla förslag som svarar mot ungdomars behov.

Avslutningsvis handlar det om att överväga att införa rösträtt från 16 års ålder på lokal nivå.

Resolutionen föreslår att det kommande övergripande temat för den strukturerade dialogen, det vill säga samtal mellan unga och beslutsfattare från den 1 januari 2016 till och med den 30 juni 2017, ska vara att aktivera alla unga att engagera sig i ett mångsidigt, sammanhållet och hållbart Europa, redo för livet och för samhället.

Förslaget till svensk ståndpunkt är följande:

Regeringen har under förhandlingarna gett sitt stöd till ordförandeskapets förslag till resolution vad gäller att stimulera ungdomars politiska deltagande i Europas demokratiska liv.

Regeringen har i förhandlingarna framfört att om de unga ska bli mer politiskt engagerade krävs insatser för att framför allt öka ungas tillgång till arbete men även till utbildning och bostad och till inflytande.

Regeringen har även verkat för att strukturer för politiskt deltagande och demokratisk delaktighet utformas så att olika delar av ungdomsgruppen ges möjligheter att delta. Till exempel är det viktigt att unga utrikes föddas och nyanländas situation och deras möjligheter att delta främjas.

Alla unga ska ges samma förutsättningar, såsom exempelvis unga med funktionsnedsättning.

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av resolutionen.

Anf. 173 PAVEL GAMOV (SD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för ytterligare en föredragning!

Vi från Sverigedemokraterna är skeptiska till att Coreper ens anser sig ha mandat, alldeles oavsett hänvisning till subsidiaritet, att lägga fram förslag om att EU ska rekommendera ändringar i de nationella demokratiska strukturerna, såsom åldersgränser, i det här fallet 16 år för deltagande i lokala val. Det finner vi ytterst märkligt.

Vi ställer oss också frågande till hur ordförandeskapet kan lägga fram ett förslag när Europaparlamentet nyss har framfört att man vill föra demokratin ännu längre bort från medborgarna. Då åsyftar jag såklart det förslag som parlamentet har antagit om att man inte längre ska kunna kandidera med enskilda partier till parlamentet utan endast inom för partigrupperna.

Sammanfattningsvis är det här motsägelsefullt. Det är märkligt hur man kan komma med så långtgående förslag. Med det sagt anmäler vi avvikande mening.

Anf. 174 CECILIA MAGNUSSON (M):

Herr ordförande! Jag vill bara försäkra mig om att statsrådet är införstådd med att den övergripande diskussion vi hade på förra punkten också gäller denna punkt.

Anf. 175 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Alla dessa förslag handlar om att vi ska verka inom den nationella kompetensen och den kompetens som EU har. Jag kan förtydliga det. Jag ser inga problem med det.

Sedan var det SD:s resonemang om rösträtten. I skrivningarna står det tydligt att det är något som ska övervägas. Det är en rekommendation. På så vis är det på intet sätt bindande varken för andra medlemsländer eller för Sverige.

Anf. 176 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna om vad statsrådet har sagt om den nationella kompetensen.

Finns det något att tillägga för dagordningspunkt 6 b om informationen om ungdomskonferensen?

Anf. 177 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Jag har inget att tillägga.

Anf. 178 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Ungdomspolitikens och ungdomsarbetets roll när det gäller migrationen – att öka medvetenheten om andra kulturer.

2015/16:17
20 november

Anf. 179 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Som jag tidigare nämnde finns även en diskussionspunkt på dagordningen. Temat för diskussionerna är ungdomspolitikens och ungdomsarbetets roll när det gäller migration, att öka medvetenheten om andra kulturer och främja integreringen av migranter.

Ministrarna ombeds att i debatten utgå från två frågeställningar. Den ena är vilken roll ungdomsarbete spelar på nationell, regional och lokal nivå när det gäller integration av ungdomar som är utrikes födda. Vilka är de största utmaningarna för ungdomsarbete i detta avseende?

Den andra frågan gäller följande. Med hänvisning till EU:s arbetsplan för ungdomsfrågor 2016–2018 och prioriteringar inom ungdomspolitikens att möta de möjligheter och utmaningar som migrationen innebär, vilka initiativ bör tas på EU-nivå? Hur kan ungdomspolitikens engagera sig i ett tvärssektoriellt samarbete särskilt inom utbildning, kultur och idrott?

Förslag till svensk ståndpunkt är följande:

Regeringen välkomnar det underlag som ordförandeskapet lagt fram som vägledning för ministrarnas diskussion. Regeringens utgångspunkt vid debatten kommer vara att den nuvarande utvecklingen i Europa är mycket oroande. Det gemensamma europeiska asylsystemet fungerar inte tillfredsställande – ett delat ansvar är nödvändigt.

Regeringen ämnar i diskussionen framhålla att Sverige ser särskilt positivt på ungdomsarbetets roll vad gäller att erbjuda en plattform för unga utrikes födda och flyktingar med syfte att främja integrationsprocessen i samhället. Utmaningen ligger i att nå de unga som hamnat utanför samhällslivet.

På frågan om vilka initiativ som bör tas på ungdomsområdet på EU-nivå kommer regeringen att framföra att det handlar om att fördjupa erfarenhetsutbytet och sprida kunskap mellan medlemsländerna för att bättre möta de möjligheter och utmaningar som det stora antalet migranter innebär.

Anf. 180 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Även på denna punkt vill Sverigedemokraterna anmäla avvikande mening. Regeringen lyfte fram ansvarsfrågan, trots att det är lite oklart på vilket sätt den hör hit. När det gäller ansvaret för asylsystemet har vi tidigare varit mycket tydliga, men uppenbarligen tål det att upprepas eftersom diskussionen dyker upp även här.

Ansvaret för asylsystemet ligger hos det land där den asylsökande ska söka asyl, inte hos någon annan. Därmed ska vi ha gränskontroller, Dublinförordningen ska efterlevas, vi ska ha återförvisningar. Hjälp i närområdet är det som behövs, inte några tvingande kvoter eller fler lagliga vägar in, som regeringen brukar tala om.

Vad gäller de konkreta förslagen, vill jag säga att när man läser dokumentet vet man inte om man ska skratta eller gråta. Till att börja med är det svårt att i en dialog bemöta människors övertygelser och värde-

ringar när det saknas egna. En dragningsfaktor hos religiös extremism är den starka övertygelsen att den egna tolkningen är rätt och riktig. Att bemöta det med ingenting i utbyte leder nog inte till mycket dialog.

Ansatsen att genom tecknade serier, som det föreslås i dokumentet, skapa förståelse och interkulturell acceptans och kommunicera mångfald bland dem med en religiös övertygelse framstår som ett dåligt skämt, inte minst med tanke på Jyllands-Posten och Charlie Hebdo.

Vi säger att kultur ibland kan vara ett bra sätt att engagera ungdomar och att det är en av grundpelarna i att vara medborgare, men vi tror inte att EU är rätt aktör. EU ska inte lägga sig i det, utan det är i första hand en nationell kompetens. Därmed anmäler vi avvikande mening.

Anf. 181 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Som jag framfört tidigare tar jag det som givet att allt vi framför och gör ska vara inom den nationella kompetensen och inom ramen för de befogenheter som EU har. Det är det ena.

Det andra är, återigen, att jag respekterar SD:s ståndpunkt, men jag beklagar att man inte vill använda vår gemenskap i EU som ett sätt att skapa en bättre framtid. Vi vet att den gemenskap som vi under flera årtionden skapat har borgat för fred på kontinenten, en bra ekonomisk utveckling och politisk stabilitet. Så är det åtminstone i relation till hur det varit historiskt.

Nu har vi nya utmaningar framför oss, bland annat radikalism och extremism – av olika slag, ska sägas. Det finns ytterligheter på många håll och kanter som vi behöver hantera. Det är något som jag och regeringen har för ögonen och något som jag tror att den stora majoriteten, politiskt sett, har för ögonen både i Sverige och i Europa.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning samt en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Därmed är vi klara med statsrådets ansvarsområde. Vi tackar för i dag, önskar lycka till på mötet i Bryssel och en trevlig helg.

Anf. 183 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Tack, herr ordförande, och trevlig helg till EU-nämnden!

§ 6 Utbildning, ungdom, kultur och idrott (kultur)

Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 18–19 maj 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 23–24 november 2015

Anf. 184 ORDFÖRANDEN:

Vi säger välkommen till kultur- och demokratiministern med medarbetare. Vi kan börja med att fråga om det finns någon muntlig redovisning, utöver den som vi fått skriftligt gällande återrapport från mötet den 18–19 maj.

Anf. 185 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Nej, jag har inget att tillägga till den skriftliga återrapporten.

Anf. 186 ORDFÖRANDEN:

Då går vi direkt till dagordningspunkt 12, Utkast till rådets slutsatser om kultur i EU:s yttre förbindelser, med fokus på utvecklingssamarbetet.

Anf. 187 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr ordförande! Rådsslutsatserna har som utgångspunkt Agenda 2030 – globala mål för hållbar utveckling, som antogs av FN i september och rekommendationerna i den förberedande åtgärden för kultur i EU:s yttre förbindelser som presenterades 2014 efter ett initiativ av Europaparlamentet. År 2015 är dessutom Europaåret för utvecklingssamarbete.

Slutsatserna syftar till att utveckla och tydliggöra grundläggande principer och metoder för att utveckla EU:s gemensamma arbete med kulturens roll i EU:s yttre förbindelser med fokus på utvecklingssamarbetet. I rådsslutsatserna understryks att kulturen måste utgöra en del av en övergripande strategi för unionens yttre förbindelser och utvecklingssamarbete. Budskapet är att kulturen och kulturella utbyten kan stärka dessa politikområden.

Att arbeta med kultur och kulturutbyten genom långsiktiga förbindelser som bygger på direkta kontakter mellan människor leder till ömsesidig förståelse, förtroende och trovärdighet även i ett bredare perspektiv, i det som rör demokratiska processer och mänskliga rättigheter. Kultur utgör en väsentlig del av den mänskliga, sociala, ekonomiska och miljömässiga dimensionen i utvecklingspolitiken och är därför av avgörande betydelse för en hållbar utveckling.

I rådsslutsatserna betonas bland annat behovet av en mer ändamålsenlig samordning i syfte att skapa förutsättningar för att unionens och medlemsstaternas åtgärder ska komplettera varandra bättre. Ett arbete med denna målsättning skulle bland annat inbegripa tematiska och geografiska prioriteringar, realistiska mål och resultat, målgrupper, gemen-

samma intressen och initiativ, bestämmelse om tillräcklig finansiering, medborgardeltagande och genomförandemetoder.

Rådet uppmanar kommissionen att stärka kulturen som en särskild dimension av insatserna för utvecklingssamarbete. Kommissionen uppmanas också att tillsammans med den höga representanten för utrikesfrågor och säkerhetspolitik utveckla och presentera ett mer strategiskt synsätt på kultur i de yttre förbindelserna och därmed på ett mer konsekvent sätt stödja den konstnärliga friheten, rätten till kulturell yttrandefrihet och respekten för kulturell mångfald. Sverige har i förhandlingsarbetet fått bra gehör för sina synpunkter avseende både innehåll och dokumentets utformning.

När det gäller förslaget till svensk ståndpunkt har frågan överlagts med utskottet, som gjort ett tydligt medskick. Det har införts i den svenska ståndpunkten, som lyder: Regeringen välkomnar att frågan om kulturens roll och betydelse i EU:s yttre förbindelser och i utvecklingssamarbetet lyfts fram och att kulturens möjligheter att bland annat utveckla och värna åsiktsfrihet och yttrandefrihet, kulturell mångfald och en hållbar demokratisk utveckling tydliggjorts. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av slutsatserna. Det ska betonas att kulturpolitiken är en nationell angelägenhet och att rådsslutsatserna inte ska ses som ett steg mot en gemensam EU-politik på kulturområdet.

Anf. 188 ORDFÖRANDEN:

Jag kan informera ministern om en diskussion som återkommit ett antal gånger under dagens möte. Det har sagts att det är bra om regeringen redan i sina skriftliga positioner betonar när det inte är fråga om EU-kompetens och att Sverige vill försvara den nationella kompetensen i de fallen. Det är bra om det kan framgå av det skriftliga underlaget.

Anf. 189 CECILIA MAGNUSSON (M):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för redogörelsen! Vi är glada att regeringen reviderat sin ståndpunkt något efter överläggningen i kulturutskottet.

Jag skulle vilja fråga statsrådet vad som gäller eftersom man å ena sidan välkomnar att kulturen används, å andra sidan med kraft utifrån kulturutskottets uppfattning säger ja, det ska betonas. Vi tycker att det är angeläget att man varje gång frågan diskuteras poängterar vikten av att det är en nationell kompetens.

Jag hade önskat att förslaget till ståndpunkt skulle ha skrivits på ett något annorlunda sätt och att man inte bara tagit in det som kulturutskottet tyckte senast. Det kan ju verifieras.

Står regeringen fast vid att det är en nationell kompetens? I så fall är vi nöjda.

Anf. 190 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Från vår sida välkomnar vi såklart förtydligandet att det är en nationell angelägenhet och att man på det här området inte strävar efter en gemensam politik på EU-nivå. Dock vill vi, trots det, anmäla avvikande mening på ett mer principiellt plan. Vi anser inte att kulturen

ska användas som en del av EU:s politik gentemot tredjeländer. Vi anser inte att det är prioriterat i EU:s politik gentemot tredjeländer. Därför anmäler vi avvikande mening.

2015/16:17
20 november

Anf. 191 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr ordförande! Tack för kommentarerna! Precis som ledamoten Magnusson betonar hade vi en diskussion med utskottet och fick ett tydligt medskick vid de överläggningarna. Vi har också stämt av skrivelsen, som jag kommer att betona.

Jag vill från regeringens sida, som Sveriges representant vid mötet, framhålla att den nationella kompetensen betonas i diskussionerna. Det gäller inte bara från svensk sida, utan det är en gemensam hållning bland kulturministrarna att vi ska betona vikten av den nationella kompetensen. Det är viktigt för framtiden.

Anf. 192 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt samt en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 13. Det gäller slutsatser från rådet om arbetsprogrammet för kultur.

Anf. 193 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr ordförande! Utifrån den rådande flyktingsituationen i Europa har ett förslag till rådsslutsatser förhandlats fram för att uppmärksamma kulturens roll i integrationsarbetet. Arbetet ska genomföras under 2016 inom ramen för den öppna samordningsmetoden. Arbetet kommer att innebära utbyte av erfarenheter och metoder som kan ge goda exempel på interkulturell dialog med särskilt fokus på utländska befolkningsgruppers integration i samhället genom konst och kultur. Det samlade resultatet ska därefter utges som en handbok samt spridas via EU:s digitala plattformar.

Målet är att främja ett integrerat samhälle som grundas på kulturell mångfald. I slutsatserna slår medlemsstaterna fast att kultur och konst har en roll att spela i processen att integrera flyktingar, bland annat genom att bidra till en bättre förståelse hos flyktingarna av deras nya miljö och samspelet med deras egen sociokulturella bakgrund och därmed bidra till att bygga ett mer sammanhållet och öppet samhälle. För att skapa formellt utrymme för detta arbete föreslås i slutsatserna att rådets arbetsplan för kultur för perioden 2015–2018 förtydligas och kompletteras med uppdraget att mot bakgrund av migrations- och flyktingsituationen uppmärksamma och undersöka hur kultur och konst kan bidra till social sammanhållning och främja interkulturell dialog.

Förslaget till svensk ståndpunkt är att Sverige ställer sig bakom antagandet av slutsatserna.

Anf. 194 ORDFÖRANDEN:

Innan jag ger ordet till nästa anmälda talare ska jag försöka mig på ett översättningsarbete. På EU-rotvälska betyder öppna samordningsmetoden nationell kompetens. Det är EU:s sätt att beskriva att man förstår och betonar att det är nationell kompetens. Om vi ska försöka framföra det ser vi kanske något dumma ut, eftersom det är EU-språket för just nationell kompetens.

Anf. 195 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Vi vill hänvisa till vår avvikande mening i kulturutskottet i tisdags.

Anf. 196 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 14, En samlad insats mot förstörelse av och olaglig handel med kulturarv i konfliktområden.

Anf. 197 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr ordförande! Det luxemburgska ordförandeskapet har förslagit en riktlinjedebatt om en samlad insats mot förstörelse av och olaglig handel med kulturarv i konfliktområden, där utgångspunkten är den direkta påverkan som kulturarvet utsätts för till följd av krig och väpnad konflikt. Det handlar alltså om en diskussionspunkt, och det är inget beslut som ska fattas vid rådsmötet.

Kulturministrarna ombeds kommentera frågan vilken roll EU kan spela och hur ett sammanhängande och koordinerat tillvägagångssätt kan garanteras, som samtidigt kompletterar insatser som genomförs på nationell och internationell nivå – detta givet mångfalden av aktörer, utmaningar och möjliga lösningar i kampen mot förstörelsen av och olaglig handel med kulturarv. Förstörelsen av kulturarv och ökad illegal handel med kulturföremål sker till följd av pågående internationella konflikter, något som bland annat belyses i diskussionsunderlaget. Regeringen fördömer dessa handlingar och anser att frågor som rör illegal handel med kulturföremål i högre grad måste uppmärksammas.

Vid rådsmötet kommer jag därför att välkomna att ordförandeskapet har valt att lyfta upp just denna fråga. Jag kommer även att framföra att Sverige stöder de insatser avseende illegal handel som genomförs inom ramen för Unesco och att vi gärna ser att frågorna behandlas ytterligare inom ramen för EU-samarbetet. Vid rådsmötet planerar jag också att redogöra för Sveriges insatser på nationell nivå och de initiativ som de nordiska kulturministrarna gemensamt tagit på området.

Anf. 198 ORDFÖRANDEN:

Här ger jag ordet till mig själv. Jag vill betona vikten av att vi arbetar mot detta. Plundring och förstörelse av kulturarv är att frånta människor deras historia och därmed också att frånta dem möjligheten till en gemensam framtidssyn. Det är oerhört viktigt att man arbetar mot detta. Det

må vara föremål och prylar, men de betyder ofta något för ett land, ett folk eller en undergrupp i ett land. Om de får sin historia förstörd kan det skapa framtida konflikter.

Vi har internt mellan EU-länder en konflikt om redan plundrade skatter. Att då inte ta krafttag mot denna handel riskerar att skapa nya konflikter mellan EU-länder och andra länder i framtiden. Jag tycker att det är viktigt att det här arbetet fortskrider på ett bra sätt.

Anf. 199 CECILIA MAGNUSSON (M):

Herr ordförande! Väl talat! Tack, statsrådet, för redogörelsen!

Vi vill gärna understryka att det är en mycket viktig uppgift att förhindra och förebygga att detta sker. Vad jag skulle vilja fråga statsrådet är i vilken del Washingtonkonferensens slutsatser och den år 2009 antagna Terezindeklarationen har för inverkan på det här arbetet. Där har ju Sverige sagt att vi ska genomföra en strategi men ännu inte gjort det. Det skulle vara intressant om det arbete man gör på EU-nivå bygger på de slutsatser och deklarationer som redan finns. Och vad kommer Sverige att genomföra? Vi har ju mycket kvar att genomföra för att nå målet i de slutsatserna?

Anf. 200 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr ordförande! Tack för de båda inläggen och för frågan!

Det arbete som vi ska göra i Sverige ska självklart bygga på de deklarationer och konventioner som redan finns. I dag har flera av våra myndigheter, våra museer, pågående uppdrag att se över sitt arbete, på vilket sätt man hanterar föremål beroende på vilka ursprungsländerna är, där man har kunnat identifiera detta.

Jag ämnar återkomma till riksdagen, framför allt till kulturutskottet, under det kommande året med arbetet kring en kulturarvsproposition. Det är en viktig proposition där frågor som dessa också på något sätt behöver behandlas eller bemötas.

Jag ser fram emot fortsatt bevakning av de här frågorna, hur vi lever upp till de deklarationer vi har antagit och hur vi förstärker EU:s arbete och går hand i hand med EU:s arbete.

Anf. 201 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi kan gå vidare till dagens sista dagordningspunkt, punkt 18 a under Övriga frågor, om audiovisuella frågor.

Anf. 202 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Det handlar om en informationspunkt. Jag har inga ytterligare kommentarer kring den.

Anf. 203 JENS HOLM (V):

Jag läste informationsunderlaget. Jag skulle vilja veta på vilket sätt det här direktivet ska ses över. Jag undrar i synnerhet utifrån perspektivet

2015/16:17
20 november

att vi flera gånger här i nämnden har talat om SVT och public service mot bakgrund av risken för rollen för public service om den ska underordnas en gemensam marknad för audiovisuella tjänster. Jag undrar om ministern kan garantera att det inte finns några sådana risker. Är detta en fråga som Sverige tar upp? Jag tänker också på Refitprogrammet. Det syftar väl till effektivare lagstiftning och att man ska ta bort en massa lagar? Jag undrar om det finns möjlighet att man helt och hållet tar bort direktivet om audiovisuella medietjänster och kommer fram till att det är meningslöst. Ingen skulle vara gladare än jag om det blev så.

Anf. 204 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr ordförande! Tack, Jens Holm, för frågan! Det som ska tas upp nu om det audiovisuella direktivet är bara en informationspunkt. Men självklart är det ett pågående arbete och en diskussion som pågår i många länder – i samtliga länder, skulle jag vilja säga – med att bevaka de olika frågor som är viktiga. Vi lär få återkomma när den här frågan rör på sig ytterligare. Vid just detta möte är det bara en informationspunkt, så jag kan inte i närmare detalj gå in på de frågor som du ställer nu eller utlova något i detta nu, för det är inte ens uppe för diskussion nu.

Anf. 205 ORDFÖRANDEN:

Jag kan i detta ärende också informera nämnden om att Lettlands parlament har skickat ett förslag till initiativ med grönt kort när det gäller just direktivet om audiovisuella tjänster, om nu någon är intresserad av vad det lettiska parlamentet föreslår.

Anf. 206 JENS HOLM (V):

Jag förstår att det inte är en beslutspunkt, men jag var mer intresserad av vad som är state of play – vad som kommer att hända. Men vi får väl följa frågan, då.

Anf. 207 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Sedan har ministern informerat mig om att det planeras ytterligare ett informationsärende, något slags uttalande.

Anf. 208 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr ordförande! I går fick vi av det luxemburgska ordförandeskapet en försändelse som jag vill informera om. Det luxemburgska ordförandeskapet har föreslagit att kulturministrarna ska anta en gemensam deklARATION i samband med rådsmötet med anledning av attentatet i Paris den 13 november. På rådsmötet kommer ordförandeskapet att ta upp hur, och det kommer att bli klart hur frågan hanteras.

I det förslag som man har sänt till oss alla är det en deklARATION som uttrycker kulturministrarnas solidaritet med offren, deras anhöriga och vänner, samtidigt som man fördömer det meningslösa våldet som försöker underminera våra värderingar. I deklARATIONEN betonas att kulturen nu

har en allt viktigare roll för att bidra till öppenhet, tolerans, interkulturell dialog, social integration och ömsesidig respekt och att kultur för människor samman. Det man har sänt till oss är en kort text på engelska och franska om detta.

Detta säger jag bara som en informationspunkt. Det kommer att tas upp av ordförandeskapet, men det är inget beslutsärende.

Anf. 209 ORDFÖRANDEN:

Om det är en deklaration måste den ändå på något sätt godkännas. Jag läser upp den, så kan vi se om det är några som har reaktioner på innehållet. Jag tror att det är bästa sättet att hantera detta.

"The tragic events of 13 November 2015 in Paris once again plunge the European Union into mourning. They are a wake-up call.

As the Ministers for Culture of the European Union and senior representatives of the EU institutions, we wish to express our solidarity with the victims and their loved ones, and with the French people as a whole. We also wish to reiterate our condemnation of this senseless barbarity which seeks to undermine our essential values in the most violent way.

Faced with such violence and attempts to disrupt our ways of life, our beliefs and our freedoms, culture – even more so than in the past – has a crucial contribution to make towards opening minds and promoting tolerance, intercultural dialogue, social integration and mutual respect.

In the face of intolerance, xenophobia, obscurantism, fanaticism of all kinds and radicalisation, one of the foremost responses which Europe can provide lies in culture.

For culture also means having a drink, sharing a meal, attending a football match or enjoying the same music. It means using words, notes or cartoons to defend the values and causes we each hold dear, whatever these may be. It embodies a certain idea of freedom, diversity and openness towards others. It also represents the way we collectively give meaning to our existence and depth to our lives: culture has the capacity to liberate as well as to bring people together, which is how we become citizens.

We, the Ministers for Culture of the European Union and senior representatives of the EU institutions, vow to strongly uphold these ideals and to combat barbarism and crime with a renewed ambition for culture in Europe, serving a shared horizon which we now need more than ever."

Är det något som nämnden har några synpunkter på, eller skulle vi kunna ge regeringen klartecken att godkänna detta uttalande?

Anf. 210 JENS HOLM (V):

Kan vi inte få det utsänt i stället?

Anf. 211 ORDFÖRANDEN:

Jo. Vi fick det bara för någon minut sedan, så vi har inte ens hunnit kopiera det. Det var därför jag var tvungen att läsa upp det. Ni kommer att få det. Det är bara det att vi har en enda kopia, och den fick vi alldeles nyss. Ni ska alla få det så fort det går.

2015/16:17
20 november

2015/16:17
20 november

Finns det några synpunkter, eller kan vi acceptera uttalandet? Tack!
Då har regeringen fått mandat att godkänna det.

Då tackar vi för detta, och jag önskar lycka till på mötet. Trevlig
helg!

Anf. 212 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUNKE (MP):
Tack så mycket!

Innehållsförteckning

2015/16:17
20 november

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	1
Anf. 5 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	2
Anf. 6 TINA ACKETOFT (FP)	2
Anf. 7 ESKIL ERLANDSSON (C)	3
Anf. 8 CAROLINE SZYBER (KD)	3
Anf. 9 JENS HOLM (V)	3
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 11 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 13 JENS HOLM (V)	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 15 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	6
§ 2 Utrikes frågor – handel	7
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 17 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	7
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 19 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 21 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 23 JENS HOLM (V)	7
Anf. 24 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	8
Anf. 25 JENS HOLM (V)	8
Anf. 26 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	8
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 28 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	8
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 30 JOHAN NISSINEN (SD)	9
Anf. 31 JENS HOLM (V)	9
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 33 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	10
Anf. 34 JENS HOLM (V)	10
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 36 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	10
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 38 JENS HOLM (V)	11
Anf. 39 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	12
Anf. 40 JENS HOLM (V)	12
Anf. 41 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	12
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 43 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	12
Anf. 44 ESKIL ERLANDSSON (C)	13
Anf. 45 HANS ROTHENBERG (M)	14

Anf. 46	JOHAN NISSINEN (SD).....	14
Anf. 47	ARON MODIG (KD)	14
Anf. 48	TINA ACKETOFT (FP)	15
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 50	JENS HOLM (V)	15
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 52	Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	15
Anf. 53	Departementssekreterare ROBERT LEIJON	17
Anf. 54	JENS HOLM (V)	17
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 56	Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	17
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 58	Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	18
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 60	Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	18
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 62	Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	19
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 64	Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	19
Anf. 65	HANS ROTHENBERG (M).....	19
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 67	Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	19
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	19
§ 3	Transport, telekommunikation och energi.....	20
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 70	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	20
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 72	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	20
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 74	JOHAN NISSINEN (SD).....	21
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 76	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	21
Anf. 77	HANS ROTHENBERG (M).....	22
Anf. 78	JOHAN NISSINEN (SD).....	22
Anf. 79	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	23
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 81	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	23
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 83	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	24
Anf. 84	JOHAN NISSINEN (SD).....	24
Anf. 85	JENS HOLM (V)	24
Anf. 86	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	25
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 88	JENS HOLM (V)	25
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 90	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	25
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 92	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	26
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	26

§ 4 Utbildning, ungdom, kultur och idrott (utbildning, idrott).....	27	2015/16:17
Anf. 94 ORDFÖRANDEN.....	27	<u>20 november</u>
Anf. 95 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	27	
Anf. 96 ORDFÖRANDEN.....	27	
Anf. 97 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	27	
Anf. 98 CECILIA MAGNUSSON (M).....	28	
Anf. 99 ORDFÖRANDEN.....	28	
Anf. 100 PAVEL GAMOV (SD).....	28	
Anf. 101 CAROLINE SZYBER (KD).....	29	
Anf. 102 ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 103 TINA ACKETOFT (FP).....	29	
Anf. 104 JENS HOLM (V).....	29	
Anf. 105 ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 106 ESKIL ERLANDSSON (C).....	29	
Anf. 107 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	29	
Anf. 108 ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 109 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	30	
Anf. 110 CECILIA MAGNUSSON (M).....	30	
Anf. 111 ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 112 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	31	
Anf. 113 CECILIA MAGNUSSON (M).....	31	
Anf. 114 PAVEL GAMOV (SD).....	32	
Anf. 115 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 116 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	32	
Anf. 117 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 118 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	32	
Anf. 119 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 120 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	33	
Anf. 121 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 122 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	33	
Anf. 123 ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 124 CECILIA MAGNUSSON (M).....	34	
Anf. 125 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	34	
Anf. 126 ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 127 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	34	
Anf. 128 CECILIA MAGNUSSON (M).....	34	
Anf. 129 PAVEL GAMOV (SD).....	35	
Anf. 130 ESKIL ERLANDSSON (C).....	35	
Anf. 131 ORDFÖRANDEN.....	35	

Anf. 132 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	35
Anf. 133 JENS HOLM (V)	35
Anf. 134 ESKIL ERLANDSSON (C).....	36
Anf. 135 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 136 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	36
Anf. 137 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 138 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	36
§ 5 Utbildning, ungdom, kultur och idrott (ungdom).....	37
Anf. 139 ORDFÖRANDEN	37
Anf. 140 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	37
Anf. 141 ORDFÖRANDEN	37
Anf. 142 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	37
Anf. 143 ORDFÖRANDEN	38
Anf. 144 CECILIA MAGNUSSON (M)	38
Anf. 145 PAVEL GAMOV (SD).....	38
Anf. 146 ORDFÖRANDEN	38
Anf. 147 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	38
Anf. 148 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S)	39
Anf. 149 JENS HOLM (V)	39
Anf. 150 ORDFÖRANDEN	39
Anf. 151 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	39
Anf. 152 CAROLINE SZYBER (KD).....	39
Anf. 153 CECILIA MAGNUSSON (M)	39
Anf. 154 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	40
Anf. 155 ORDFÖRANDEN	40
Anf. 156 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	40
Anf. 157 ORDFÖRANDEN	40
Anf. 158 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	40
Anf. 159 CECILIA MAGNUSSON (M)	41
Anf. 160 PAVEL GAMOV (SD).....	41
Anf. 161 ORDFÖRANDEN	42
Anf. 162 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	42
Anf. 163 ORDFÖRANDEN	42
Anf. 164 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	43
Anf. 165 ORDFÖRANDEN	43
Anf. 166 MARIE GRANLUND (S).....	43
Anf. 167 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 168 CAROLINE SZYBER (KD).....	44
Anf. 169 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 170 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	44
Anf. 171 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 172 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	45
Anf. 173 PAVEL GAMOV (SD).....	45
Anf. 174 CECILIA MAGNUSSON (M)	46
Anf. 175 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	46
Anf. 176 ORDFÖRANDEN	46

Anf. 177 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S).....	46	2015/16:17
Anf. 178 ORDFÖRANDEN.....	46	20 november
Anf. 179 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S).....	46	
Anf. 180 PAVEL GAMOV (SD)	47	
Anf. 181 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S).....	48	
Anf. 182 ORDFÖRANDEN.....	48	
Anf. 183 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S).....	48	
§ 6 Utbildning, ungdom, kultur och idrott (kultur)	49	
Anf. 184 ORDFÖRANDEN.....	49	
Anf. 185 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	49	
Anf. 186 ORDFÖRANDEN.....	49	
Anf. 187 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	49	
Anf. 188 ORDFÖRANDEN.....	50	
Anf. 189 CECILIA MAGNUSSON (M).....	50	
Anf. 190 PAVEL GAMOV (SD)	50	
Anf. 191 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	51	
Anf. 192 ORDFÖRANDEN.....	51	
Anf. 193 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	51	
Anf. 194 ORDFÖRANDEN.....	51	
Anf. 195 PAVEL GAMOV (SD)	52	
Anf. 196 ORDFÖRANDEN.....	52	
Anf. 197 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	52	
Anf. 198 ORDFÖRANDEN.....	52	
Anf. 199 CECILIA MAGNUSSON (M).....	53	
Anf. 200 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	53	
Anf. 201 ORDFÖRANDEN.....	53	
Anf. 202 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	53	
Anf. 203 JENS HOLM (V).....	53	
Anf. 204 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	54	
Anf. 205 ORDFÖRANDEN.....	54	
Anf. 206 JENS HOLM (V).....	54	
Anf. 207 ORDFÖRANDEN.....	54	
Anf. 208 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	54	
Anf. 209 ORDFÖRANDEN.....	54	
Anf. 210 JENS HOLM (V).....	55	
Anf. 211 ORDFÖRANDEN.....	55	
Anf. 212 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	55	